

**NGKLEL A BELUU ER A BELAU ER A RECHUODEL:
NGAR ER A KEBOKEB EL MO ER A CHELMOLL**

DRAFT

Bureau of Arts and Culture
Ministry of Community and Cultural Affairs
2013

Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel:
Ngar er a Kebokeb el mo er a Chelmoll

Traditional Place Names of Palau:
From the Shore to the Reef

by

Klobak er a Ibetel a Cherechar
(The Palau Society of Historians)

and

Bureau of Arts and Culture
Ministry of Community and Cultural Affairs
Koror, Republic of Palau 96940

Traditional Customary Practices
Palau Series 18-b
2013

KLOBAK ER A IBETEL CHERECHAR (SOCIETY OF HISTORIANS)

<u>DUI\ NGAKL (Historian)</u>	<u>BELUU (State)</u>
1. Diraii Yosko Ngiratumerang	Aimeliik
2. Uchelrutchei Wataru Elbelau	Ngaremlengui
3. Ochob Rachel Becheserrak	Koror
4. Floriano Felix	Ngaraard
5. Iechadrairiki Renguul Kloulechad	Ngarchelong
6. VACANT	Ngiwal
7. Rechiuang Demei Otobed	Ngatpang
8. Ngirkebai Aichi Kumangai	Ngardmau
9. Dirachesuroi Theodosia F. Blailes	Angaur
10. Rebechall Takeo Ngirmekur	Airai
11. Rechedebechei Ananias Bultedaob	Ngchesar
12. Renguul Peter Elechuus	Melekeok State
13. Smau Amalei Ngirngesang	Peleliu
14. Obakrakelau Ngiraked Bandary	Kayangel
15. VACANT	Sonsorol
16. Domiciano Andrew	Hatothobei

Bureau of Arts and Culture, Koror, Republic of Palau 96940

©2012 by the Bureau of Arts and Culture

All rights reserved. Published 2013.

Palau Society of Historians

Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel: Ngar er a Kebokeb el mo er a Chelmoll
(Traditional Place Names of Palau: From the Shore to the Reef)

Palauan Series 18-b

ANTHROPOLOGY RESEARCH SERIES

Volume

- 1 *Rechuodel 1: Traditional Culture and Lifeways Long Ago in Palau* by the Palau Society of Historians, English Translation by DeVerne Reed Smith. [English, 1997] xii+101 pp.; 29 figs.; index.
- 2 *Archaeology and Historic Preservation in Palau: The Micronesian Resource Study* by David Snyder and Brian M. Butler. [English, 1997].
- 3 *Recommendation for the Preservation of Historic and Cultural Resources in Palau* by DeVerne Reed Smith. [English, 1997] vi+60 pp.; 6 figs.; index.

Series Editors Volume I: William H. Adams and Florencio Gibbons

Series Editors Volume 2-3: William H. Adams

Printed by US National Park Service

*The Anthropology Research Series is an occasional publication series devoted to disseminating information about Palauan culture and history. Submissions are welcome.

ORAL HISTORY RESEARCH SERIES

Volume

- 1 *Rechuodel 1* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1995] x+87 pp.; 29 figs.; index.
- 2 *Rechuodel 2* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1996] xii+74 pp.; index.

Series Editors: Florencio Gibbons and William H. Adams

*The Oral History Research Series is an occasional publication series devoted to disseminating information about Palauan culture and history in the Palauan language. Submissions are welcome.

PALAUAN BOOKLETS

- 1 *Ulekerreuil a Kldiull Ma Cheroll* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1995] vi+19 pp.; 2 figs.; index.
- 2 *Ulekerreuil a Kldiull Ma Cheroll* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1995] vi+19 pp.; 2 figs.; index.
- 3 *Ibetel a Uldelid e Ulekerreu el Omerreder er Belau* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1998] vi+17 pp.; 2 figs.; glossary.
- 4 *Klisiich el Oeak a Cheroll* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1998] vi+8 pp.; glossary; index.
- 5 *Omengerker ma Kerruul* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 1999] vi+16 pp.; 2 figs.; glossary; index.
- 6 *Kar ma Ukeruul* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 2000] vi+24 pp.; 10 figs.; glossary.
- 7 *Klalo ra Blai, Kebliil, ma Beluu* by the Palau Society of Historians. [Palauan, 2001] vi+37 pp.; 49 figs.; glossary.
- 8 *Ongelaod* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2002] viii+67pp.; 27 figs.; glossary; index; cover illustration from Kramer Ergebnisse der Sudsee-Expedition, vol.2, part-vol.5 dt.14.
- 9 *Deleuill er a Beluu* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2003] vii+50 pp.; 4 figs.; glossary.
- 10 *Llach er a Belau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2004] x+49 pp.; glossary.
- 11 *Cheldecheduch er a Kodall* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2005] viii+15 pp.; Belkul a Tekoi.
- 12 *Osisechakl er a Rengalek er a Irechar* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2006] ix+39 pp.; 2 figs.; glossary.
- 13 *Belkul a Tekoi er a Belau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2007] x+47pp.
- 14 *Ollachitnger el Cheldecheduch* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2008] iv+59 pp.; 1 fig.; glossary; reference.
- 15 *Cheldebechel* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2009] iv+25 pp.; 1 fig.; glossary; reference.
- 16 *Rubekul a Beluu er Belau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2009] iv+25 pp.; 1 fig.; glossary; reference.
- 17 *Rubak el Dil* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2009] iv+25 pp.; 1 fig.; glossary; reference.
- 18a *Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel: Ngar er a Ked el mo er a Kebokeb* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [Palauan, 2012] vi+37 pp.; 1 fig.; reference.
- 18b *Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel: Ngar er a Kebokeb el mo er a Chelmoll* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [Palauan, 2013] ix+37 pp.; 1 fig.; reference.

Series Editors Booklets 1 & 2: Florencio Gibbons and William H. Adams.

Series Editors Booklet 3: Vicky N. Kanai, Florencio Gibbons, Dave Orak, Rita Olsudong, Lorne Holyoak, and Walter R. Metes.

Series Editors Booklets 4, 5 & 6: Vicky N. Kanai, Florencio Gibbons, and Lorne Holyoak.

Series Editors Booklet 7: Vicky N. Kanai, Walter R. Metes, Calvin Emesiochel, Temaël Kloulechad, Lynda

Dee Tellames, David Orak, Melson Miko, and Moline Smaserui.
 Series Editors Booklet 8: Walter Metes, Lynda Dee Tellames, David Orak, Melson Miko, and Moline Smaserui.
 Series Booklet 9: Compiled and written by Melson Miko. Editors: Melson Miko, Masaharu Tmodrang, and Faustina Rehuher-Marugg. Cover design: Rita Olsudong.
 Series Booklet 10: Compiled and written by Melson Miko and Meked Besebes. Editors: Melson Miko and Meked Besebes.
 Series Booklet 11: Compiled and written by Melson Miko and Meked Besebes. Editors: Melson Miko and Dirachesuroi Theodosia Blailes.
 Series Booklet 12: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang.
 Series Booklet 13: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang, and Madelsar T. Ngiraingas.
 Series Booklet 14: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang, and Sylvia B. Kloulubak
 Series Booklet 15: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang
 Series Booklet 16: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang
 Series Booklet 17: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang
 Series Booklet 18a: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang
 Series Booklet 18b: Compiled and written by Lynda Dee Tellames and Meled Besebes. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang

ENGLISH BOOKLETS

- 1 *Pregnancy and Birth* by the Palau Society of Historians. [English, 1998] vi+19pp.; 1 fig.; glossary; index. Translation by Palau Resource Institute.
- 2 *Death, Funeral and Associated Responsibilities* by the Palau Society of Historians. [English, 1998] vi+19pp.; 4 figs.; glossary; index. Translation by Palau Resource Institute.
- 3 *Traditional Leadership in Palau* by the Palau Society of Historians. [English, 1998] vi+30pp.; 2 figs.; glossary; index. Translation by Palau Resource Institute.
- 4 *Hereditary Status and Strength* by the Palau Society of Historians. [English, 1998] vi+9pp.; glossary; index. Translation by Palau Resource Institute.
- 5 *Economy and Trade* by the Palau Society of Historians. [English, 1999] vi+13pp.; 2 figs.; glossary; index.
- 6 *Medicine and Therapy* by the Palau Society of Historians. [English, 2000] vi+16pp.; 6 figs.; glossary.
- 7 *Traditional Items of a Household, Clan, and Village* by the Society of Historians. [English, 2001] vi+30pp.; 49 figs.
- 8 *Entertainment* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English, 2002] vii+63pp.; 27 figs.; bibliography. Cover illustration from Kramer, Ergebnisse der Sudsee-Expedition, Vol.5, Doppeltafel 14.
- 9 Relationship between Villages, by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English 2003] vii + 46pp.; 4 figs.
- 10 *Traditional Laws and Principles of Palau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English, 2004] xii+46pp.
- 11 *Settlement of a Deceased Person's Estate* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English, 2005] viii+15 pp.; glossary; reference.
- 12 *The Traditional Education System of Palau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English, 2006].x+39 pp.; 2 figs.
- 13 *Proverbs of Palau* by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [English, 2007]; 45pp.; 1 fig.

- 14 Stories with Moral Lessons by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [English, 2008] iv+60 pp.; 1 fig.
- 15 Clubs by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [English, 2009] iv+25 pp.; 1 fig.
- 16 Palau Traditional Chiefs by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2009] iv+25 pp; 1 fig.; glossary; reference.
- 17 Chief's Counterparts by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians. [Palauan, 2009] iv+25 pp; 1 fig.; glossary; reference.
- 18a Traditional Place Names of Palau: From the Hilltop to the Shore by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [Palauan, 2012] vi+37 pp.; 1 fig.; reference.
- 18b Traditional Place Names of Palau: From the Shore to the Reef by the Bureau of Arts and Culture and the Palau Society of Historians, [Palauan, 2013] viii+37 pp.; 1 fig.; reference.

Series Editors Booklets 1-6: Florencio Gibbons, Lorne Holyoak and Vicky N. Kanai.

Series Editors Booklet 7: Florencio Gibbons, Vicky N. Kanai, Lorne Holyoak, Carmen C.H. Petrosian-Husa, Melson Miko, and Meked Besebes.

Series Editors Booklet 8: Carmen C.H. Petrosian-Husa, Vicky N. Kanai, Lynda Dee Tellames, Melson Miko, and Moline Smaserui.

Series Booklet 9: Compiled and written by Melson Miko. Editors: Melson Miko and Faustina Rehuher-Marugg.

Series Editors Booklet 10: Compiled and written by Melson Miko, Meked Besebes, and Dr. Richard Knecht. Cover Design: Rita Olsudong. Editors: Dr. Richard Knecht and Meked Besebes.

Series Editors Booklet 11: Compiled and written by Meked Besebes and Melson Miko. Translated by: Meked Besebes and edited by Dr. Richard Knecht.

Series Editors Booklet 12: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Dr. Peter W. Black and Birgit Abels

Series Booklet 13: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Madelsar T. Ngiraingas, and Dr. Birgit Abels.

Series Editors Booklet 14: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang and Kelly G. Marsh.

Series Booklet 15: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang, and Kelly G. Marsh

Series Editors Booklet 16: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang, and Kelly G. Marsh

Series Editors Booklet 17: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg, Masaharu Tmodrang, and Kelly G. Marsh

Series Editors Booklet 18a: Compiled and written by Lynda Dee Tellames. Editors: Faustina Rehuher-Marugg and Masaharu Tmodrang and Kelly G. Marsh

Series Editors Booklet 18b: Compiled and written by Lynda Dee Tellames and Meked Besebes.

The Traditional and Customary Practices Series provides information about Palauan culture in the Palauan language and in English. All booklets are abstracted from *Rechuodel* with additional information provided.

DISCLAIMER STATEMENT

This publication was produced by the Society of Historians, Palau Bureau of Arts and Culture and the Palau Historic Preservation Program in partnership with the National Park Service, Department of the Interior, United States of America. However, the contents and information contained herein do not necessarily reflect the views or policies of the Department of the Interior.

NON-DISCRIMINATION STATEMENT

The Palau Bureau of Arts and Culture and the Palau Historic Preservation Program receives US

Federal financial assistance for recording of oral histories and traditions, and the identification and protection of cultural and traditional historic sites and properties. The U.S. Department of the Interior strictly prohibits unlawful discrimination on the basis of race, color, national origin, age or handicap. Any person who believes he or she has been discriminated against in any programs, activity or facility operated by a recipient of Federal Assistance should write to Director, Equal Opportunity Program, U.S. Department of the Interior, National Park Service, P.O. Box 37127, Washington, D.C. 20013-7127.

The Traditional and Customary Practices Palauan Series is produced by the Bureau of Arts and Culture, Ministry of Community and Cultural Affairs, Government of Palau. It is intended to make available for Palau's present and future generations the information on traditional and customary practices in the old days. Under the leadership of Palau Historic Preservation Officer and Director of the Bureau of Arts and Culture, this series of booklets was successfully compiled, written, edited and published.

Copyright ©2013 Bureau of Arts and Culture

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the Bureau of Arts and Culture of the Ministry of Community and Cultural Affairs.

OMELATK ME A OMERENG EL SAUL

Dmolech el Omereng el Saul a Modars el mo er a Chetengakl el Minister Faustina Rehuher-Marugg, Mr. Masaharu Tmodrang, Mr. Walter R. Metes, me a rokui el chad el ulngeseu el kirel a teketekel tia el babier. Kom kmal mlo mesaul.

OMESODEL A LLOCHUKL

Chelchebel tia el babier: Llecheklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel by J. Ado Imetuker. 2011. Klalo er a Obis er a Ibetel a Cherechar.

Kot el Llochukl: Llecheklel a Beluu er a Belau. Klalo er a Obis er a Ibetel a Cherechar.

TABLE OF CONTENTS

Klobak er a Ibetel a Cherechar	i
Anthropology Research Series.....	i
Oral History Research Series	ii
Palauan Booklets	ii
English Booklets.....	iii
Disclaimer Statement.....	iv
Non-Discrimination Statement.....	v
Figures.....	v
Omelatk me a Omereng el Saul	v
Bleketeklel tia el Babier	vi
Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel: Ngar er a Kebokeb el mo er a Chelemoll	vii
Llecheklel a Beluu er a Belau	viii
Kayangel State	2
Ngarchelong State	3
Ngaraard State.....	6
Ngiwal State	10
Melekeok State.....	12
Ngchesar State.....	14
Ngardmau State.....	17
Ngaremlengui State	19
Ngatpang State	21
Aimeliik State	23
Airai State	26
Koror State	29
Peleliu State.....	32
Angaur State.....	34
Sonsorol State.....	36
Hatohobei State.....	38
Reference	39

BLEKETEKLEL TIA EL BABIER

Tia el babier (*hong*) el dai er ngii a “Ngklel a Beluu er a Belau er a Rechuodel: Ngar er a Kebokeb el mo er a Chelemoll” a mo me ng ongeteruich me a eai el babier (*hong*) el tuobed er a chimorir a rechedal a Klobak er a Ibetel a Cherechar (Society of Historians) me a Obis er a Ibetel a Cherechar (Bureau of Arts and Culture) el ngar er a eungel a Ministry of Community me a Cultural Affairs. A Klobak er a Ibetel a Cherechar a bek el rak el lolai a derta el bades er a chelsel aike el mle kot el babier el lulletekter er se er a 1995, el dai er ngii a “Kot me a Ongeru el Ulmechall.” Te ngmai el me e Imuut el smaod el kmal mo bleketakl e oderoder el mo mekekerei el babier (*hong*). A chelsel a rak er a 1998 e a Obis er a Ibetel a Cherechar a mlo omuchel er a ureor el oleiuid a tekoi er a chelsel aika el babier (*hong*) el mo tekoi er a Merikel (English).

Tia el babier a rdechel a urrerir a rechedal a Klobak er a Ibetel a Cherechar er a mle eru el ongdibel er tir (uldekial a teruich el klebesei). A chelsel aika el eru el ongdibel er tia el chelechad e te mlo dmak e Imuut el smaod a tekoi el ulecholt er a chelsel tia el babier el kmal mlo bleketakl. A rechedal a Obis er a Ibetel a Cherechar a mlo sebechir el ngmai a rokui el tekoi el mildu er tirka el historians el locha er a *tape* e oeiuid el mo er a babier a cherrengelel a urrerel tia el babier. A uchei er a le mechederoder e le meteketek el mo tang, e ng liluut el mechuii el mo er a cherrengelel a Klobak er a Ibetel a Cherechar me ng mlo sebechir el mtanget e sumechokl aike el mlo ngelsengesel e locha a dechelel.

A tekoi er a chelsel tia el babier a di osisiu ngii me aike el ulekiu a uchei er ngii, el di olecholt e omeketakl a cherrengelel a klaodengei er tirka el Klobak er a Ibetel a Cherechar el kirel a ngklel a beluu er a Belau er a rechuodel, el ike el ngar er a kebokeb el mo er a chelemoll. A kmal urungulir el kirel a okedmeklel aika el babier a kmo, de cheluolu me lak el riid me el sebechir a rengeleked me a redichad el semeriar el mesuub el mo ousbech er a uriul. Ng betok a mla mengodech er a teletael er a irechar me a chelechang, e dirrek el ngar er ngii a klekakerous er a osisechakl er a bek el obliil, kebliil, me a beluu. A chelsel tia el babier (*hong*) a ngar er ngii a ngklir a rechad me a chelechad el ullengeseu er a omesodel me a okedmeklel a tekoi el ngar er tia el babier (*hong*), me ng sebechel a ngii di el chad el mesang e Imuut el mo merritel er a uriul.

A tekoi el ulecholt er a chelsel tia el babier (*hong*) a kmal teletael er a Belau er a rechuodel, me tirka el chedal a Klobak er a Ibetel a Cherechar, el betok er tir a mlechell er a uchei er a ongeru el mekemad, a mla er a chelsel e ulemes ngii el tekoi el dilubech. Ng betok el telengtengil a osisechakl el ngar er a chelsel tia el babier a mla mo diak doruul er a chelecha el beluulechad, te di remeklou el chad a medengei e sebechir el ochotii a kmal klechibelau me a klebelau er kid. A klou el omereng el saul a modars el mo er a rechedal a Klobak er a Ibetel a Cherechar, er a blak el reng me a duch el reng er tir el kirel a omengelueluel me a omelisichel a kerresel me a oidel aika el uldasu me a omeruul el me er kid a rengeasek. E dolemolem a klekerngel me a omengelueluel me lolemolem el mo er a telecheroll el merael el mei.

Klobak er a Ibetel a Cherechar: Osebekel a Melech er a Bai Melekeong. 1992. Klalo er a Obis er a Ibetel a Cherechar

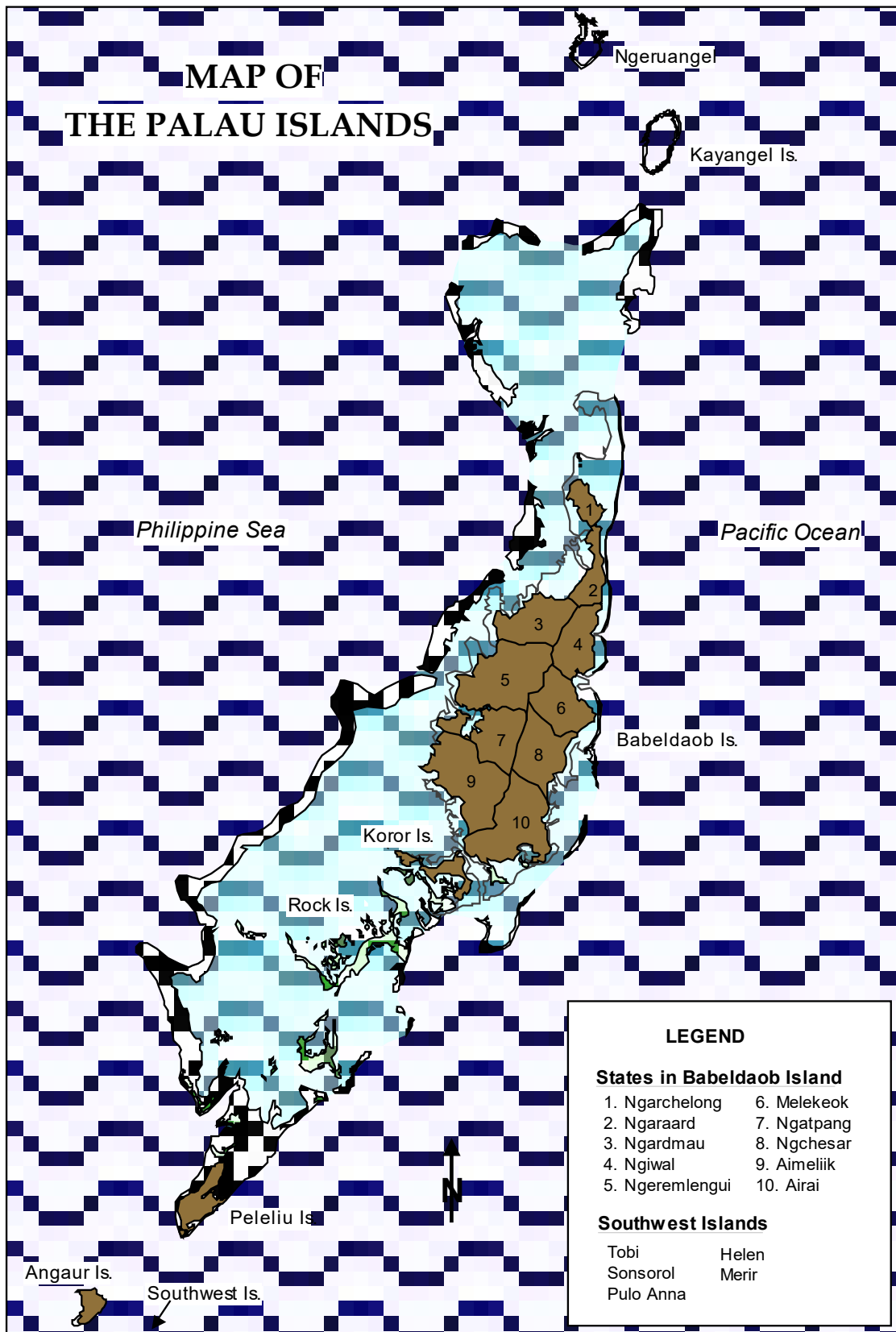
OLECHOTEL

A ngklel a beluu a olangch el olecholt, olterekokl, me a lechub e ng omeketakl er a olsechall. A derta el beluu er Belau me a rengedel a chemur a kakerous el ngklel me a cheldechedechal. Ngar er ngii a derta el ngakl el mo osisiu er a bebil er a beluu e ngar er ngii a ulekuak el cheldecheduch el smodii e meketeklii a uchelel a ngakl me a roel el mo er a ta er a beluu me a rechad. Ng ua isei el kakerous a ngklel a beluu me a rengedel, e ng di ng rokui el kmal mekreos el klokkel aike el beluu me a rechad el oubeluu me a rekiei a rekebelurir.

A cheldecheduch el mesaod er a Uchelel a beluu er a Belau a kmo a Uchelianged el chelid a mla er a eanged e kmo lomuchel a beluu. Me a mekaeb er a delongeel a Ngeaur me a Beliliou a mle er bab el mo meched e dilubech a Kim er ngii. Tia el mlo meched er a mekaeb a Lukes a ngklel, e a Kim el mla er ngii a milechelii a Latmikaik. A Latmikaik a ulemechell el sokedii a mekaeb me a chelid el Uchelianged a dilu er tir me te omuut er a bertakl el meruul er ngii el mo beluu. Se e ng mlo er ngii a beluu er a Ngeaur, el mlo kot el beluu el le mlo selmechokl a delengcheklir a rechad er ngii. A ngelekel a Latmikaik el Uchererak a mlo er a eanged e a Uab me a ochedal er a Tellebuu a mildoko er a daob el mo er a bai er a Ngebeanged e mo kie er a Ngetelkou, el blai er a Ngerbelau, e te omeka er tir. Me a uchei er a le bo er ngii a beluu er a Belau e ng mla er ngii a Lukes el olsechall el mla er a mekaeb el delongeel a Ngeaur me a Beliliou. A rechad el mla er a Lukes (chelid e chad) a ulemuut er a Ngeaur e meruul er ngii el mo beluu. Me ng ochotii el kmo a Ngeaur a dimla beluu el mla er ngii a ngklel el beluu, ngklel a derta el renged me a olsechall er a chelsel, me a dirrek el mla er ngii a bai er ngii me a ngklel. Me ng sebeched el kmo a uchelel a ngklel a beluu a ulemuchel er a Lukes el le kilie er ngii a Kim e mechellii a Latmikaik. E a uriul e ng mlo er ngii a Ngeaur, el mlo klou a delengchokl me ng mlo er ngii a kakerous el rengedel me a olsechall er a chelsel. Ng ua isei e ng di tia el cheldecheduch el mesaod er a Uchelel Belau a di olecholt er a uchelel a beluu el diak el uldimukl er ngii a uchelel a ngklel a beluu me a rengedel. Me ng diak a bleketakl el cheldecheduch el ochotii a kmal uchelel a omelibech el ngakl er a derta el beluu er a Belau.

A ngklel a beluu me a rengedel a ngar er a uchelel a klengar me a delengchokl er a derta el beluu er a Belau. Ng ulemuchel el mlo er ngii a beluu e a rechad a mlo ultab e melibech a ngklel a belurir me a chutem er a chelsel a belurir. Keltekot er a delengchokl er a chelsel a derta el beluu, el uldimukl er a ildois er a omerael el mo me a tuobed er a beluu a uchul e ng mla mo betok a ngklel a dertelkib el chutem me a olsechall er a chelsel me a iikrel a beluu er a Belau. Ngar er ngii a kesengil e ng tacher me a kellolem el beluu er a Belau el chemur a rengedel, e rokui el di ouelangch a kakerous el ngakl. Aika el kakerous el ngakl a blibii el olecholt e omeketakl a kakerous el olsechall er a derta el beluu. el uldimukl er ngii a: Ngklel a chutem beluu, omsol el a blai, kerodel, mesei, tungel, chetemir a re derta el chad, me a kuk di ngklel a mekreos el olsechall er a chelsel a beluu.

A ngklel a beluu me a rengedel a kmal klou a ultutelel el mo er a rechad er Belau. A rokui el chad er a Belau a ngar er ngii a belurir el kotir. A kotel a chad a belual a chedil el kmal mekreos e diak el suokl. Aika kid a bebil er a meklou el omingel a olsechall er a derta el beluu el ocholt a meklou el ultutelel me a usbechel el mo er a rechad me a klengar er a rechad el ousbech. Ng ocholt, meketakl e smisiich a: (1) uchelel a omerael el me er a beluu, (2) kakerous el renged me a omingel a chutem er a chelsel a beluu, (3) kakerous el klengar el ngar er ngii er a derta el beluu, (4) mekreos el olsechall el ngar er ngii a engal me a mekkellel, (5) deleongel me a klauchad er a rechad er a chelsel me a iikrel a beluu, me a dirrek el (6) ulekuak el deleuill er a derta me a derta el beluu er a chelsel a Belau.

Map 1: Map of Palau.

A Kayangel a ileakl el beluu er a Belau el ngar er a diluches er a Babeldaob. Tia el beluu a ngar er ngii a teblo el rengedel er a chelechang el ngar er ngii a delengchokl er ngii (Ngerdimes me a Ngerdilog), el ngar er a delongelet a kleua el ingasel (Ngeriungs, Orak, Ngerbelas me a Ngeruangel). A Ngerdimes a mo bedul a dimes er tia el beluu e a Ngerdilog a ngar er a mo bedul a diluches er tia el beluu er a Kayangel.

Tia el beluu er a Kayangel a mle Ngedebuul a ngklel er a rechuodel, el belkul a kmo ng cheldellel a ulebdebuul el otaor me a urrached. E le a Dirrabakerus el uchul a beluu er a Kayangel a mlengedechudel aika e kudmeklii el mo beluu. A cheldecheduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Kayangel a kmo a mechas el Dirrabakerus me a bechil er a Tkedelukl a kilie er a beluu er a Aimeliik. A ta er a klebesei e te mlo kaungeroel e a Tkedelukl a mlo mecheklii ngii el bechil er a daob. A Dirrabakerus a ullab a chab, ulekngall me a rechelel a cheremall er a le bo longoit er ngii er a daob. Ng ulemechakl el bedul a diluches e omriid a chab er a daob me ng mo meched el mo sebechel el dechor e olengull. Ng di ulemriid a chab el mo el okngemed, me a bertakl a me er bab me ng dolemii tia el cheremall el luleba er a omerollel. Tia el beluu er a Ngedebuul a dirrek el okedongall el kmo Ngcheangel, remengedecheduch a kmo ng locha mlo ngklel tia el beluu er a taem er a Milad. Ngar er ngii a chad er a Siabal el milluches a cheldechedechal a Belau er a taem er a Siabal el kmo a ta er a mle ngklel tia el beluu er a Kayangel a Lkeselbeluu (Hijikata. 1993:244). E chelecha e a ulterkokl el ngklel tia el beluu el uleholt er a uchetemel a llach er tir a Kayangel. Ng diak a bleketakl el omesodel e ng mlutechei a ngklel tia el beluu el mo Kayangel. A re medenge a cheldecheduch el chad er tia el beluu a omdasu el kmo te re Ngebard a ngildechii a ngakl el mo Kayangel el omelkingir a uchul.

Tia el beluu er a Kayangel a ngar er ngii a kerodel, klubed, me a chang er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingasel, chuob el bad er a kereker, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED ME A CHANG

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Btelul a Chang/Iliud er a Bas	Kerodel er a Ngerdimes
2	Btelul a Chang er a Kedesau	Kerodel er a Ngerdimes
3	Klubed/Iliud er a Melenglang	Kerodel er a Ngerdilog
4	Btelul a Chang er a Beteuar	Kerodel er a Ngerdilog

B. IUNGS

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngeruangel is.	Ileakl el lungs el ngar er a medal a beluu
2	Ngeriungs is.	Ileakl el lungs el ngar er a medal a beluu
3	Ngerbelas is.	Ileakl el lungs el ngar er a medal a beluu
4	Orak is.	Ileakl el lungs el ngar er a medal a beluu

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Klou el Euuchel	Siseball er a delongelet a Ngkesol me a Luiil
2	Kekerei el Euuchel	Siseball er a delongelet a Orak me a Ngkesol
3	Mekaeb	Siseball el mo er a beluu
4	Ngkesol	Siseball el mo er a beluu
5	Bkul a Tmolial	Kereker er a Ngkesol
6	Tmecherur	Ngar er a delongelet a Kayangel me a Ngerchelong
7	Ochimer	Ngar er a delongelet a Kayangel me a Ngerchelong
8	Cherasech	Ngar er a delongelet a Ngkesol me a Luiil

9	Melenglang	Kereker er a medal a Kayangel Port
10	Kltalungor	Kereker er a Ngeruangel Ngeruangel

A beluu er a Ngarchelong a ngar er a diluches el ullebongel er a beluu er a babeldaob, el de bo er a Ngaraard e mochu er ngii. Ngar er ngii a kleai el rengedel tia el beluu er a Ngarchelong er a chelechang (Ngerbau, lebukel, Ngebei, Mengellang, Ngril, Ngeiungel, Ngetmel, me a Ollei).

A cheldechuch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo tia el beluu a bdulul a Uab er a le meuukel el mo beluu er a Belau. Me a ngklel tia el beluu er a rechuodel a Euid el Chelong/Euid el Llomes, el mlengai er a klekedel a bdulul a Uab. Ng mlengai er a teblo el medal, teblo el dingal, teblo el belsibs er a isngel, me a chimo el ngerel, el mo modak e ng euid el Llomes. A cheldechuch el mesaod aika el klekedel a medal a Uab a kmo ng uchul a llomes er a bdulul, me a uchul me a ngklel tia el beluu a Euid el Llomes. A ta er a mle ngklel tia el beluu er a rechuodel a Rteluul, e a uriul e ng mlo ngklel a Mengellang (Rteluul er Bab) me a Ngril (Rteluul er Eou). Chelecha e a ngklel tia el beluu el ulecholt er a uchetemel a llach er tir a Ngarchelong, e diak el bleketakl el kmo ng mlengodech er a oingerang.

Tia el beluu er a Ngarchelong a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingssel, chuob el bad er a kereker, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, keblil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG, ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngchui	Bkul a beluu er a mo bedul a diluches
2	Imetang	Bkul a beluu er a mo bedul a diluches-sungos
3	Oketol pier	Kerodel er a mo bedul a ngebard
4	Bkul Ngaribekbuk	Bkul a beluu er a Ollei
5	Taoch er a Ngerbau	Kerodel er a Ngerbau
6	Ngetkud	Bkul a beluu er a mo bedul a diluches-sungos
7	Metkerel a Ngerbesong	Bkul a beluu er a mo bedul a diluches-sungos
8	Medong	Bkul a beluu er a diluches-ngebard er a Ollei
9	Itungelii	Bkul a beluu er a mo bedul a ngebard er a Oketol
10	llemau	Kerodel er a ngebard er a Ngeiungel
11	Btelulachang er a Ngetmel	Kerodel er a mo bedul a diluches
12	Tungelel	Kerodel er a ngebard er a Ngermetong
13	Tmachel	Kerodel er a ongos er a lebukel
14	Ngerubak	Kerodel ngebard er a Ngermetong
15	Siabang	Kerodel er a ngebard er a Ngermetong
16	Meteulechol	Kerodel er a Ollei
17	Taoch er a Imaoch	Kerodel er a ngebard er a Ollei
18	Btelulachang er a Debusech	Kerodel er a ngebard er a Ollei
19	Ngertaach	Kerodel er a ngebard er a Ollei
20	Taoch er a lungel	Kerodel er a diluches-ngebard Ollei

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngerchur is.	lungs el ngar er a diluches er a Ngarchelong
2	Ngerkeklaui is.	lungs el ngar er a diluches er a Ngarchelong
3	Ngeruloang is.	lungs el ngar er a ngebard er a medal a Oketol
4	Lkes is.	lungs el ngar er a diluches-ngebard er a Ollei
5	Teru Lekebil is.	lungs el ngar er a diluches er a beluu er a Ngerchur

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngerudechong	Kereker el ngar er a diluches-sungos er af Ngerbau
2	Imetang	Kereker el ngar er a diluches-sungos er a Ngerbau
3	Metuker er a Delbong	Kereker el ngar er a ngebard er a Ollei
4	Ngeruechong	Kereker el ngar er a ongos er a Ngerbau
5	Oseked	Kereker el ngar er a ongos er a Ngerbau
6	Ngeruloang	Kereker er a iungs er a Ngeruloang
7	Tabrekeam	Kereker er a ngebard er a Ngermetong
8	Ngetmel	Kereker er a diluches er a medal a Ngetmel
9	Etitoik/Klou el Dai	Kereker er a diluches er a Ollei
10	Kekerei el Dai	Kereker er a diluches er a Ollei
11	Ngebard	Kereker er a diluches er a Ngarchelong
12	Ngerael	Siseball er a diluches er a Ngarchelong
13	Erengol	Kereker er a diluches er a Ngarchelong
14	Luiil	Siseball el delongel el a Kiuid me a Kloultoachel
15	Kiuid passage	Siseball er a ongos er a Ngarchelong
16	Kloultoachel/Meteu el Toachel	Kereker er a diluches er a Ngarchelong
17	Ngos	Kereker er a diluches-sungos er a Ngarchelong
18	Ebiil	Siseball er a diluches-ngebard er a Ngarchelong

A beluu er a Ngaraard a ngar er a mo bedul a diluches er a babeldaob el delongelel a Ngiwal me a Ngarchelong. Tia el beluu a ngar er ngii a kleim el rengedel (Ngebuked, Ulimang, Elab, Chol, me a Ngkeklau).

A ngklel tia el beluu er a rechuodel a Kerradel, e le ng ngar er ngii a teblo el meklou el blingelel. Me a lobii e a kldei a mo desbedall e a teblong a keiukl. E a desbedall a ulengakl el Ngaraard, e a keiukl a Ngebuked, el belkul a Ngebubs, e le ng di mle ngii el ngar er a eou el me duum er a rechuodel. E a blingelel a Ngebuked me a Ulimang akeiukl, e a Elab, Chol me a Ngkeklau a desbedall. Me a rubekul aika el beluu a mlo dmak e odekiar a beluu el mo di tang. Me a bo el tang e ng ua a le kleim el meklou el bliongel e ng mo Kerradel, el belkul a ldak e te kereng a reng e uldak. E dirrek el kerodel a bitang me a bitang.

Tia el beluu er a Ngaraard a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a chuob el bad er a kereker, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklet a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG, ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Uluchel cape	Bkul a beluu er a diluches er a Chol
2	Ngarabelik cape	Bkul a beluu er a ongos er a Elab
3	Bkulaingas cape	Bkul a beluu er a ongos er a Elab
4	Tmetoi	Kerodel er a ongos er a Elab
5	Ikakl	Kerodel er a ongos er a Elab
6	Bkul a Ngesang	Bkul a beluu er a ongos er a Elab
7	Klou el Dormechol	Kerodel er a ongos er a Ulimang
8	Kekerei el Dormechol	Kerodel er a dimes er a Ngkeklau
9	Ngeriu Cape of Urung	Bkul a beluu er a Urung er a Ngebuked
10	Ngeritel dock in Ngurang	Kerodel er a Ngurang er a Elab
11	Ekildebang Dock, Elab	Kerodel er a ongos er a Elab
12	Remachel Landing Place, Chol	Kerodel er a dimes-sungos er a Chol
13	Chades er a Ungelel	Kerodel er a ngebard er a Ngebuked
14	Beriber	Kerodel er a ongos er a Elab
15	Bkul Ngerair	Bkul a beluu er a dimes er a Ngkeklau
16	Urung	Kerodel er a ngebard er a Ngebuked
17	Ngeskii	Kerodel er a ngebard er a Ngebuked
18	Taoch er a Klou el Taoch	Kerodel er a ngebard er a Ngebuked
19	Btong	Kerodel er a dimes er a Ngkeklau
20	Chetoikechang	Kerodel er a dimes er a Ngkeklau
21	Melii	Kerodel er a dimes er a Chol
22	Tungd	Kerodel er a dimes er a Chol
23	Ului	Kerodel er a ngebard er a Ngebuked
24	Btelulachang er a Ikedebang	Kerodel er a ongos er a Elab
25	Btelulachang er a Mudekelii	Kerodel er a ongos er a Elab
26	Beriber	Kerodel er a ongos er a Elab
27	Ngemer dang	Kerodel er a dimes er a Chol
28	Btelulachang er a Ngerengchong	Kerodel er a ongos er a Elab
29	Btelulachang er a llebei	Kerodel er a dimes er a Chol

B. CHOUB EL BAD ER A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ebil me a lechad	Teblo el bad el ngar er a kereker er a Ngebuked
2	Ngerbelik	Bad el ngar er a kereker er a medal a Elab

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Debochel	Siseball er a medal a Ngebuked
2	Ngerebsang	Kereker er a medal a Ngkeklaui
3	Ngid	Siseball er a medal a Ngkeklaui
4	Ngebsang	Kereker er a medal a Ngkeklaui
5	Ngedub	Siseball er a medal a Elab
6	Beriber	Siseball er a medal a Elab
7	Ngermad	Kereker er a medal a Ulimang
8	Ngeriobech	Kereker er a medal a Ngkeklaui
9	Ngeiit	Kereker er a medal a Ngkeklaui
10	Debochel	Siseball er a medal a Chol
11	Toachel el Biul	Kereker er a medal a Chol
12	Ngchesel	Kereker er a medal a Elab
13	Ueturang	Kereker er a medal a Ngurang, Elab
14	Toachel Sung	Kereker er a medal a Elab
15	Onderungel	Kereker er a medal a Elab
16	Ngermad	Siseball er a medal a Ulimang
17	Ngeriobech	Siseball er a medal a Ngkeklaui
18	Toachel er a Masech	Siseball er a medal a Ngkeklaui
19	Mesebsub	Kereker er a medal a Ngebuked
20	Bad el Komud	Kereker er a medal a Ngebuked
21	Uet el Cherangel	Kereker er a medal a Ngebuked
22	Bad er a Uchiul	Kereker er a medal a Ngebuked
23	Kekerei el Toachel	Kereker er a medal a Ngebuked
24	Roachel	Kereker er a medal a Elab
25	Chei er a Ngaraseseb Club	Kereker er a medal a Ngebuked

A beluu er a Ngiwal a ngar er a desbedall er a babeldaob, el delongeel a Ngaraard me a Melekeok. Ngar er ngii a kleua el rengedel tia el beluu er a chelechang (Ngellau, Ngercheluuk, Ngersngai me a Ngermechau).

A Kiueluul a ngklel tia el beluu er a rechuodel, e le ng ngar er ngii a kingellel a kelulau el *ongeluluul* a ngklel el ngar er tia el beluu er a Ngiwal. A cheldechedechal a kelulau a kmo a rechelid er a lengai a kelulau el me er a Ochallechutem e te mle kmerd er a Ngiwal, me ng ngar er ngii a kot el klou el cheldukl el ngar er tia el beluu el ongeluluul a ngklel el le du el kmo te mlo ultab er ngii e mlochu merael a beluu.

Tia el beluu er a Ngiwal a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingsele, mleieleb el beluu el ngar er a kereker, me a dirrek el ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG, ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bkul a Tab/Medorm	Bkul a beluu el Nga er a Ngermechau
2	Belod landing place	Kerodel el nga er a Ngercheluuk
3	Sims landing place, Ngellau	Kerodel el nga er a Ngellau
4	Elobtang landing place Ngersngai	Kerodel el nga er a Ngersngai
5	Ongiil Ngellau	Bkul a beluu el nga er a Ngellau
6	Ollumel Ngermechau	Bkul a bleuu el nga er a Ngermechau
7	Ileakl el Lei /Chimo el Lius	Bkul a beluu el nga er a medal a Ngermechau
8	Kelbid Ngermechau	Bkul a beluu el nga er a Ngermechau
9	Kmekumer Ngermechau	Bkul a beluu el nga er a Ngermechau
10	Ngeruet Ngermechau	Bkul a beluu el nga er a Ngermechau
11	Imekang Ngermechau	Kerodel el nga er a Ngermechau
12	Ngebedechal	Kerodel nga er a dimes er a Ngermechau
13	Ngerbekuu landing place	Kerodel nga er a dimes er a Ngermechau
14	Ngeriuaiu landing place	Kerodel nga er a dimes er a Ngermechau

B. IUNGS ME A MLEIELEB EL BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Lkes island	Iungs el ngar er a medal a Ngermechau
2	Ngibtal (sunken village)	Mleieleb el beluu el ngar er a medal a Ngermechau

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngemai bay conserv area	Blul el kereker er a delongeel a Ngiwal me a Melekeok
2	Ngeridebaol passage, Imekang	Siseball er a medal a Imekang
3	Badardech, Kelebid	Siseball er a dimes er a Ngermechau
4	Metu el Toachel	Siseball a delongeel a Ngiwal me a Melekeok
5	Chis er a Idiil, near Badardech	Siseball er a dimes er a Ngermechau
6	Saucherael	Siseball er a medal a Ongiil

A beluu er a Melekeok a ngar er a belngel a desbedall er a babeldaob, el delongelel a Ngiwal me a Ngchesar. Ngar er ngii a klolem el rengedel tia el beluu (Ngeburech, Ngeruliang, Ngermelech, Melekeok, Ngerang me a Ngerubasang).

A cheldechuduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo a mle ngklel a Melekeok er a rechuodel a Olekeok. Tia el ngakl a mlengai er a delal el Milad a doltirakl a ngar er ngii el cheldechuduch, e le a Melekeok a ta er tirke el teua el ngelekel a Milad (ongeru el ngalek el sechal). A Olekeok a mle tekeok er a chelsel a delengcheklel ngii me a re bebil er ngii, me a delal er a Milad a ngiluu el mo er a Ometochel e metechii el mo loiang er a desbedall. E dillebeklii el kmo, a delngerengerem a uchul e a sichem a mo ulkokl, e a omtechelii a sils e ng mo mengemees a sichem. Ng di a delal er a Milad a milsa a nglat el kmo, ke mo bdelul a bek el beluu er a Desbedall. Chelecha e tia el beluu a ousbech er a ngakl el Melekeok el ulecholt er a uchetemel a llach er tir. Tia el beluu a oltekau er a obis er a amt er a Belau el rokir (Capitol).

Tia el beluu er a Melekeok a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingselel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG, ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuel/chelechang)	OMESODEL
1	Kerengel	Bkul a beluu er a diluches er a Melekeok
2	Ibelau	Bkul a beluu er a diluches er a Melekeok
3	Bkul a Bekong	Bkul a beluu er a diluches er a Melekeok
4	Bkul a Melmil/Bkul a Besang	Bkul a beluu er a dimes er a ngerubasang
5	Ngermecheluch	Kerodel er a dimes er a Ukaeb
6	Meteu el Klechem	Kerodel er a dimes er a Ukaeb
7	Ochiberames cape	Bkul a beluu er a dimes er a Ukaeb
8	Omis cape	Bkul a beluu er a dimes er a Ukaeb
9	Itelbang cape in Ngerang	Bkul a beluu er a dimes er a Ngerang
10	Ngerikued cape, south of Ngerang	Bkul a beluu er a dimes er a Ngerang
11	Meltelatel Turang cape, s Ngerang	Bkul a beluu er a dimes er a Ngerang
12	Bailechesau cape	Bkul a beluu er a dimes er a Ukaeb
13	Dechedachel landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerang
14	Ibai landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerubasang
15	Bkul a Bekong cape, near Okemii	Bkul a beluu er a diluches er a Ngeruliang
16	Imolech landing place, Ngeriuatel	Kerodel er a diluches er a Melekeok
17	Ngkar landing place	Kerodel er a diluches er a Melekeok
18	Ngerumetiil landing place, Blisang	Kerodel er a diluches er a Melekeok

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngerutoi	Chelebacheb, delongelel a Melekeok me a Ngchesar

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuel/chelechang)	OMESODEL
1	Ulach	Siseball er a diluches er a Melekeok
2	Ucher	Siseball er a diluches er a Melekeok
3	Ngeschisau	Siseball er a diluches er a Melekeok

4	Cheleu el Chol	Siseball er a diluches er a Melekeok
5	Bkul a Chucher	Siseball er a diluches er a Melekeok
6	Ngerbad	Siseball er a diluches er a Melekeok
7	Uchul a Bad	Siseball er a diluches er a Melekeok
8	Ulechouch	Siseball er a diluches er a Melekeok
9	Metu el Toachel	Siseball er a diluches er a Melekeok
10	Ngetbaet	Siseball er a dimes er a Melekeok

A beluu er a Ngchesar a ngar er a desbedall er a mo bedul a dimes er a babeldaob, el delongelel a Melekeok me a Airai. Ngar er ngii a kleim el rengedel tia el beluu (Ngerngesang, Ngerkesou, Ngchesar, Ngeraus me a Ngerwikl).

A ngklel tia el beluu er a rechudel a Oldiais el mlangai er a tekoi el diais, el belkul a kmo: Ng budech e chelellakl a beluu e ngar er ngii a deu el reng er a rechad er ngii. A rechad a kaiuesirs e kaiueturk er a bek el tekoi er a beluu. A Ngchesar a beches el beluu el mle mesumech er a delongelel a kleim el uades el beluu, e ngar er isei e kaudiais aika el kleim el beluu a uchul me ng Oldiais a ngklel. E chelecha e a Ngchesar a ngklel tia el beluu el uleholt er a uchetemel a llach er tir.

Tia el beluu er a Ngchesar a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingse, me a dirrek el ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechudel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Tabrengeang cape	Bkul a beluu er a Ngerngesang
2	Bkul a Bangikoi	Bkul a beluu er a Ngersuul
3	Kedaol landing place, north	Bkul a beluu er a Ngerwikl
4	Bkul a Ngetechuir	Bkul a beluu er a Ngerngesang
5	Ngerukiul cape	Bkul a beluu er a Ngersuul
6	Taoch er a Rdorech	Kerodel er a Ngerdorech, Ngersuul
7	Taoch Chechur	Kerodel er a Ngerngesang
8	Btelulachang er a Delui	Kerodel er a Ngchesar
9	Btelulachang/Kliis	Kerodel er a Ngchesar
10	Btelulachang er a Chelmekl	Kerodel er a Ngerkesou
11	Ongiong	Bkul a beluu er a Ngchesar
12	Kles	Bkul a beluu er a Ngersuul

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngeriungs	Iungs er a medal a Ngerwikl

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Toachel er a Ngetbaed passage	Siseball between Mele n Ngchesar
2	Idimes reef	Kereker b Ngchesaer n Airai
3	Ngebiul entrance	Siseball front of Ngchesar hamlet
4	Toachel SuulNgersuul	Kereker er a medal a Ngersuul
5	Ngelukes conserv. area	Blul el olsehall er a Ngersuul
6	Ngelukes	Siseball er a medal a Ngchesar
7	Itnger	Siseball er a medal a Ngerkesou
8	Telchai	Siseball er a medal a Ngersuul
9	Luiil	Siseball er a medal a Ngersuul

A beluu er a Ngardmau a ngar er a ngebard er a babeldaob, el delongeel a Ngaraard me a Ngaremlengui. Ngar er ngii a kldei el rengedel tia el beluu er a chelechang (Urmang, Ngerutoi me a Ngetbong).

A ngklel a beluu er a Ngardmau er a rechuodel a Ongedechuul. Tia el Ngardmau a belurir a re beches el merrael el chad el me er ngii e meketek er ngii el mo belurir, me ng betok a cheldechuch el lechur a bek el rengedel a Ngardmau me a klauchad er ngii el obengkel a bebil er a beluu er a chelsel a Belau el kakerous a omesodel. E ng di mlo kerbil a uldekial tia el beluu er a Ngardmau e ng mo chimo el beluu a omengedechuul, me te mlengedechuul el kereng a reng e uldekiar el mo chimo el beluu. A rechi Doiche (Germans) er a le ngar er a Belau e ng mlengodech a ngklel tia el beluu el mo Ngardmau. Tirka a leko te mlo er a Ngardmau el mo ultab er a bai er a Urmang e oker el kmo tia ng ker e te kmo Urdmau. E tir (Germans) a chetechem me te kmo Ngardmau, me ng di mlerko el ngklel el me er a chelechang.

Tia el beluu er a Ngardmau a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a chuob el bad er a kereker, me a dirrek el ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ongikiul	Bkul a beluu el ngar er a dimes er a Ngardmau
2	Ngerungor	Bkul a beluu el ngar er a dimes er a Ngardmau
3	Bkul a Dudes	Bkul a beluu el ngar er a ongos er a Ngardmau
4	Bkul a Chelid	Bkul a beluu el ngar er a dimes er a Ngardmau
5	Ngarioulbai	Kerodel el ngar er a medal a Ngerutoi
6	Ngerurang	Kerodel el ngar er a medal a Urdmang
7	Ngerchab	Kerodel el ngar er a medal a Ngerutoi
8	Itebangdau	Bkul a beluu el ngar er a Ngetbong
9	Bkulruong	Bkul a beluu el ngar er a dimes er a Ngardmau

B. CHUOB EL BAD ER A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bad el chedeng	Chuob el bad er a kereker er a Ngardmau

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bad el Komud reef (now in Ngaraard border)	Kereker er a diluches er a Ngardmau
2	Iuekako	Siseball er a medal a Ngardmau
3	Tnger er a Ulach	Kereker er a dimes er a Ngardmau
4	Meaiu	Kereker er a diluches er a Ngardmau
5	Klairemasech	Kereker er a dimes er a Ngardmau
6	Chei er a Mad	Kereker er a medal a btelulachang er a Ngardmau
7	Irur	Kereker er a dimes er a Ngardmau
8	Ngerdekus	Kereker er a dimes er a Ngardmau
9	Ngetmerchong	Kereker er a dimes er a Ngardmau
10	Ngerubong	Blul el kereker er a dimes er a Ngardmau
11	Ngerchedach	Kereker er a dimes er a Ngardmau
12	Ngereklabong	Kereker er a dimes er a Ngardmau

13	Ngereksong	Kereker er a dimes er a Ngardmau
14	Ngermasech	Kereker er a dimes er a Ngardmau
15	Ngesebei	Kereker er a diluches er a Ngardmau
16	Medal a Ngertuker	Kereker er a diluches er a Ngardmau
17	Dechor	Kereker er a diluches er a Ngardmau
18	Ngerikleked	Kereker er a diluches er a Ngardmau
19	Chei er a Betaot	Kereker er a ngebard er a Ngardmau
20	Sechasech	Kereker er a ngebard er a Ngardmau
21	Klouersaol	Kereker er a diluches er a Ngardmau
22	Ileakl el beluu	Kereker er a diluches er a Ngardmau
23	Chei er a Eas	Kereker er a dimes-ngebard er a Ngardmau

A beluu er a Ngaremlengui a ngar er a keiukl er a belngel a beluu er a babeldaob. Tia el beluu a ngar er a delongelel a Ngardmau me a Ngatpang. Ngar er ngii a kleua el rengedel tia el beluu er a chelechang (Imeong, Ngerutechei, Ngermetengel me a Ngchemesed).

A chelcheduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo a uriul er a le meuukel a Uab el me beluu er a Belau e a Milad a mlengai er a ieleb el me er a Ngeruach e mechelleterir a reteua el ngelekel (Ngaremlengui, Melekeok, Aimeliik me a Oreor) el mlo uchelel a eua el saus er a Belau. Tia el beluu er a Ngaremlengui a ketengel a Milad e sechal. A ngklel er a rechudel a Imeungs el mlengai er a tekoi el “chim er a iusech,” el belkul a kmo ng ulserechakl a rengul e le ng klou el chad. Chelecha e te omekedo er tia el beluu el kmo Ngaremlengui el ulecholt er a uchetemel a llach er tir.

Tia el beluu er a Ngeremlengui a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a insel/chelbechebel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechudel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG, ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Usas cape	Bkul a beluu er a Ngchemesed
2	Ulechetong landing place	Kerodel er a Imeong
3	Nglebang landing place	Kerodel er a Imeong
4	Elsechei landing place	Kerodel er a Imeong
5	Ibungelechang landing place	Kerodel er a Imeong
6	Debusech brook	Bkul a beluu er a Nglebang Imeong
7	Ngerebai landing place, Omukrengukl	Ngar er a ngebard er a Idudelsang, Ngchemesed
8	Ngetmadei	Kerodel er a Ngchemesed
9	Ngermercherakl	Kerodel er a Ngchemesed
10	Ngermesakang river	Kerodel er a Ngermesakang
11	Btelulachang er a lliid	Kerodel er a Ngchemesed
12	Btelulachang er a ldechur	Kerodel er a Ngchemesed
13	Btelulachang er a lbangellei	Kerodel er a Ngerutechei
14	Btelulachang er a Tengtatl	Kerodel er a Imeong
15	Esau	Kerodel er a Ngermetengel
16	Ilacheuid	Bkul a beluu er a Ngchemesed
17	Teru lekebil	Bkul a beluu er a Ngchemesed
18	Omdauachel	Bkul a beluu er a Ngeremlengui me a Ngatpang

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	lungs	lungs el ngar er a medal a Ngermetengel
2	Ngemolei is.	lungs el ngar er a medal a Imeong
3	Klaibudech is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui
4	Lild is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui
5	Uchul a Meradel is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui
6	Ngesebokel is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui
7	Ilacheuir is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui
8	Omduaol is.	lungs el ngar er a dimes er a Ngeremlengui

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngeluong	Siseball er a medal a lmeong
2	Toachel Mlengui /Toachel er a Roachel	Siseball er a medal a Ngeremlengui
3	Taoch er a Ngermasech	Kereker er a medal a Ngermasech
4	Emeltaoch	Kereker er a medal a Ngermasech
5	Mekull el Churur	Kereker er a medal a lmeong
6	Taoch er a Elibel	Siseball er a medal a Ngermetengel
7	Oderderong	Kereker er a medal a Ngermetengel
8	Olibel	Siseball er a dimes er a Ngeremlengui
9	Ngermeduu	Kereker er a dimes er a Ngeremlengui
10	Uleull	Kereker er a dimes er a Ngeremlengui
11	Klou el Taoch	Kereker er a dimes er a Ngeremlengui

A beluu er a Ngatpang a ngar er a keiukl er a babeldaob, el delongel el a Ngaremlengui me a Imeliik. Tia el beluu a di chimo el beluu el delbard a delcherul el ngar er a desbedall el me er a keiukl er a babeldaob. A ta er a rengedel tia el beluu a lulengtir er a rechad er a Aimeliik. Tia a Mechebechubel, me chelecha e ngii me a Ngimis a teblo el rengedel tia el beluu er a Ngatpang. A ngklel tia el beluu er a rechudel a Ngedbard, el mlengai er a tekoi el dbad, e le tia el beluu a klemchokl el delbard el ngar er a keiukl el mo er a desbedall. Me a klubed er a Ngatpang a Ngchesar er a mo bedul a desbedall, e a mo bedul a keiukl a uleiull me ng ngar er ngii a belkul a tekoi el kmo te "Mengol er a Belngel a Olukl." Chelecha e tia el beluu a Ngatpang a ngklel el uleholt er a uchetemel a llach er tir.

Tia el beluu er a Ngatpang a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingse, chuob el bad er a kereker, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechudel el ngar er a chesel tia el beluu el diak de betek er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngerebkus	Bkul a beluu er a diluches-ngebard er a Ngatpang
2	Mechebechubel	Kerodel er a diluches-ngebard er a Ngatpang
3	Kamesang	Kerodel er a diluches-ngebard er a Ngatpang
4	Btelulachang er a Ngimis	Kerodel er a dimes-ngebard er a Ngatpang

B. IUNGS ME A CHUOB EL BAD ER A KEREKER

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Ordiilsau island	lungs el ngar er a ngebard er a Ngatpang
2	Orachel island	lungs el ngar er a dimes er a Ngatpang
3	Olterukel island	lungs el ngar er a dimes er a Ngatpang
4	Badmechei	Chuob el bad el ngar er a dimes er a Ngatpang

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Ched el Dukl	Siseball el ngar er a medal a Ngatpang
2	Ngermeduu	Kereker er a diluches er a Ngatpang

A beluu er a Aimeliik a ngar er a keiukl er a mo bedul a dimes er a Babeldaob. Tia el beluu a ngar er a delongelel a Ngatpang me a Airai. Ngar er ngii a kleim el rengedel tia el beluu (Ngerkeai, Elechui, Medorm, Imul me a Ngchemiangel).

A cheldechuduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo a Aimeliik a ta er tirke el teua el ngelekel a Milad, el di chimo el redil. A ngklel tia el beluu er a rechuodel a Ngerbuns. Tia a mle Ngerbunt el mlengai er a tekoi el bunt, el belkul a kmo, ng belngutel a bdellul e le ng redil. A delal er a Milad a di milchere er a bita er a Ngaremlengui e le ng klou el ochedal. Chelecha e ng Imeliik a ngklel. A ldu me ng Imeliik a eim el Imeliik, e le ng eim a rengedel. E dirrek el kmeed er a omebael el bad el belkul a kmo, ng redil me a bo el dioll e ng ou omebael. Chelecha e a ngklel tia el beluu el ulecholt er a uchetemel a llach er tir a Aimeliik.

Tia el beluu er a Ngaraard a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingse, chuob el bad er a kereker, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chesel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bkulrengel cape	Bkul a beluu er a diluches er a Aimeliik
2	Taoch er a Otertong	Kereker er a diluches er a Aimeliik
3	Bisecherad landing place	Kereker er a ngebard er a Aimeliik
4	Bkul re Ngesukl cape	Bkul a beluu er a ngebard er a Aimeliik
5	Okerduul	Kereker er a ngebard er a Aimeliik
6	Taoch er a Terang	Kereker er a diluches er a Aimeliik
7	Kamosang	Kereker er a diluches er a Aimeliik
8	Ngerudelong	Kereker er a diluches er a Aimeliik
9	Ngertong	Kereker er a diluches er a Aimeliik
10	Ibangellei	Kereker er a diluches er a Aimeliik
11	Uchul a Miich	Kereker er a diluches er a Aimeliik
12	Taoch er a Chebud	Kereker er a diluches er a Aimeliik
13	Bkul a Malk cape	Bkul a beluu er a diluches er a Aimeliik

B. IUNGS ME A CHUOB EL BAD ER A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngebobel	Iungs el ngar er a medal a Ngchemiangel
2	Okerduul	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik
3	Ngerchebal	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik
4	Ngeil	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik
5	Omebael rock	Chuob el bad er a medal a Aimeliik
6	Buil	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik
7	Cheos	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik
8	Bkulrengel	Iungs el ngar er a medal a Aimeliik

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ilabis	Kereker er a medal a Medorm

2	Toi er a llang	Kereker er a medal a Medorm
3	Ngchemiangel bay	Kereker er a medal a Medorm
4	Imelsubech bay	Kereker er a medal a Medorm
5	Rael Chedeng	Kereker er a medal a Medorm
6	Ngcheludel channel	Kereker er a medal a Medorm
7	Tmolech e Meched	Kereker er a medal a Medorm
8	Ketutul	Kereker er a medal a Medorm
9	Ngeruchoi	Kereker er a medal a Medorm
10	Ngekebeas	Kereker er a medal a Medorm
11	Badelchedib	Kereker er a medal a Medorm
12	Mokeanges	Kereker er a medal a Medorm
13	Mokrekrikl	Kereker er a medal a Medorm
14	Nguaol	Kereker er a medal a Medorm
15	Ngertechetech	Kereker er a medal a Medorm
16	Ngcherngel	Kereker er a medal a Medorm
17	Ngetcherou	Kereker er a medal a Ngchemiangel
18	Cheludel	Kereker er a medal a Ngchemiangel
19	Ngebobel	Kereker er a medal a Ngchemiangel
20	Besadelimeliik	Kereker er a medal a Ngerkeai/Imul
21	Keanges	Kereker er a medal a Ngerkeai/Imul
22	Itaoch	Kereker er a medal a Medorm

A beluu er a Airai a ngar er a ullebongel er a mo bedul a dimes er a babeldaob. Tia el beluu a ngar er a delongel el a beluu er a Aimeliik er a keiukl me a Ngchesar er a desbedall. Tia el beluu a ngar er ngii a klolem el rengedel (Ordome/ Irrai, Ngerusar, ngeruluobel, Ngetkib, Ngchesechang me a Oikull).

A ngklel tia el beluu er a rechuodel a mle Blias el belkul a kmo belsechakl, e mla obasech el mo ta er a beluu. A Irrai a ngklel a ta er a rengedel a Blias e ng di chelecha e ng mla mo ngklel tia el beluu el rokir. Tia el rengedel tia el beluu el Irrai a dirrek el lomekedo er ngii el kmo "Ordome" el okesiu el mlengai er a ordemelel a chebakl me a otilech el tebechelel e klisichel a cherrengelel a beluu. Chelecha e a omelchesel a Airai el ulecholt er a uchetemel a llach er tir.

Tia el beluu er a Airai a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a insel/chelbechebel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklet a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Orakitaoch	Kerodel el ngar er a Ngetkib
2	Rengesuul	Kerodel el ngar er a Ngetkib
3	Ngmall	Kerodel el ngar er a Ngetkib
4	Itaochetkib	Kerodel el ngar er a Ngetkib
5	Ulebached	Kerodel el ngar er a Ngerusar
6	Ngerusar	Kerodel el ngar er a Ngerusar
7	Ngersung	Kerodel el ngar er a Ngerusar
8	Mekngiteltengoll	Kerodel el ngar er a Ngerusar
9	Ngerullak	Kerodel el ngar er a Ngerusar
10	Ngediul	Kerodel el ngar er a Ngerusar
11	Ngas	Kerodel el ngar er a Irrai
12	Diberdii	Kerodel el ngar er a Irrai
13	Nglong	Kerodel el ngar er a Irrai
14	Uchulangas	Kerodel el ngar er a Irrai
15	Ngerkumel	Kerodel el ngar er a Irrai
16	Okemii	Kerodel el ngar er a Irrai
17	Ngdiaol	Kerodel el ngar er a Irrai
18	Ngerdui	Kerodel el ngar er a Irrai
19	Emeraech	Kerodel el ngar er a Irrai
20	Belkulachutem	Kerodel el ngar er a Oikull
21	luang	Kerodel el ngar er a Oikull
22	Oikull	Kerodel el ngar er a Irrai
23	Ngerduais	Kerodel el ngar er a Irrai
24	Ulechong	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
25	Ngchesechang	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
26	Moros	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
27	Ngerchebukl	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
28	Idenges	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
29	Ngesuas	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
30	Skosaur	Kerodel el ngar er a Ngchesechang

31	Tab er a Kesiil	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
32	Chelechol er a Kesiil	Kerodel el ngar er a Ngchesechang
33	Bkul a Olkeriil	Kerodel el ngar er a Ngerusar

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bduul	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
2	Obechad	Chelebachab el ngar er a Ngchesechang
3	Olouch	Chelebachab el ngar er a Ngchesechang
4	Tmerel a Adelbai	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
5	li ra Reteck	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
6	Ulebached	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
7	Bkul a ltebang	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
8	Ngerream	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
9	Ngebeluuch	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
10	Ngetmeu	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
11	Olekull ra Risong	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
12	Ongengelel a mlil a Uchelsung	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
13	Ongelungel Channel	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
14	Siskemeduu	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
15	li ra Itemruchel	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
16	Ngerkiuoll	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
17	Olekull rar Turang	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
18	Ngeduus	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
19	li el Debusech	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
20	li el Metal	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
21	Ngerdesolch	Chelebachab el ngar er a Oikull
22	Metuk ra Bisech	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
23	Suelb	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
24	Chedecholl	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
25	Omaoch	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
26	Rael Miich	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
27	li Reuall	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
28	Lius	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
29	Ngedert	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
30	Omelocheh	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
31	li ra Chelochesengel	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
32	Dibsobs	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
33	Lius	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
34	Balang	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
35	Balang	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
36	Ngellil	Chelebachab el ngar er a Ngerusar
37	Ngetchedeng	Chelebachab el ngar er a Ngerusar

38	Cheludoud	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
39	Ngcheliab	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
40	Bkul a Cheludoud	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
41	Bkul a Tmengedib	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
42	Delebebei	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
43	Chesechosuo	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
44	Bkul a Kemim	Chelebacheb el ngar er a Ngerusar
45	Ngkesill	Chelebacheb el ngar er a Irrai
46	Tmechrur	Chelebacheb el ngar er a Irrai
47	Orrak	Chelebacheb el ngar er a Irrai
48	Ngedrar	Chelebacheb el ngar er a Irrai
49	Ngelung	Chelebacheb el ngar er a Irrai
50	Ngerkedlukl	Chelebacheb el ngar er a Irrai
51	Ngerulltil	Chelebacheb el ngar er a Irrai
52	Bkul a Klim	Chelebacheb el ngar er a Irrai
53	Siskemedukl	Chelebacheb el ngar er a Irrai
54	Ngerduais	Chelebacheb el ngar er a Irrai
55	Iechol	Chelebacheb el ngar er a Irrai
56	Ikeldesolech	Chelebacheb el ngar er a Oikull
57	Ngerdesolech	Chelebacheb el ngar er a Oikull
58	Mengelengalekli	Chelebacheb el ngar er a Oikull
59	Tatengal	Chelebacheb el ngar er a Oikull

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Lemau er a Chochisois	Kereker er a Ngeruluobel
2	Taoch er a Meldobech	Kereker er a Ngeruluobel
3	Uchul Ruseked	Kereker er a Ngerusar
4	Chetmimai	Kereker er a Ngerusar
5	Rael Cheduu	Kereker er a Ngerusar
6	Olekull er a Uchelsung	Kereker er a Ngerusar
7	Chedelreked	Kereker er a Ngerusar
8	Dengebel a Kuall	Kereker er a Ngerusar
9	Rael Miich	Kereker er a Ngerusar
10	Chedecholl	Kereker er a Ngerusar
11	Btil a Chis	Kereker er a Ngerusar
12	Eou el Merakou	Kereker er a Ngerusar
13	Biall	Kereker er a Ngerusar
14	Chei er a Rengara Irrai	Kereker er a Irrai
15	Buk er a Ibtaches	Kereker er a Irrai
16	Badi Deroech	Kereker er a Irrai
17	Ngesisech	Kereker er a Irrai
18	Lemau er a Orrak	Kereker er a Irrai

19	Kliis er a Chebas	Kereker er a Irrai
20	Lemau er a Ngedrar	Kereker er a Irrai

A beluu er a Koror a ileakl el ngar er a delongeel a ochallechutem er a Babeldaob me a beluu er a Peleliu. A cherrengeel tia el beluu a uldimukl er a Meyungs me a Ngerkebesang me a Ngemelachel el ngar er ngii a delengchokl er ngii, me a betok el mekekerei e klebokel el chelebachab. Tia el beluu er a Oreor a uleltekau er a amt er a Belau er a taem er a Doiche (German Administration), Siabal, Merikel el me Imuut er a chelecha el bla bo de ileakl el beluu (republic).

A cheldechuduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo tia el beluu er a Oreor a sechal e kot el kekerei er a re teua el ngelekel a Milad. E a ngklel er a delal er a Milad a Sureor e le ng mle odikel. Uriul e tia el beluu a mlo Ernguul a ngklel, el belkul a reng er se er a lengai a otelchelel el beluu el mla er a bita er ngii el odak el mo chimo el beluu. Se ikid e ng mlo mungakl el kmo Ernguul. Chelecha e tia el beluu a Koror a ngklel el ulecholt er a uchetemel a llach er tir. Tia el beluu er a Oreor a belual a lbedul el merreder a beluu er a keiukl er a Belau.

Tia el beluu er a Koror a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingssel, chelbechebel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bibiroi dock	Kerodel er a lyebukel
2	Kodelii dock, Ngerbodel	Kerodel er a Ngerbodel, Ngerchemai
3	Blau landing place, lebukel	Kerodel er a lyebukel
4	Chemang dock, lebukel	Kerodel er a lyebukel
5	Meas dock, Meketii	Kerodel er a Meketii
6	Ngerkemaais dock, Meketii	Kerodel er a Meketii
7	Delui Dock, Meketii	Kerodel er a Meketii
8	Sechemus dock, Dngeronger	Kerodel er a Dngeronger
9	Ikesiil dock	Kerodel er a Dngeronger
10	Ngel dock	Kerodel er a Medalaii
11	Uchulangas dock	Kerodel er a Medalaii
12	Didall causeway	Didall el mo er a Meyuns
13	Uchul a Lei dock	Kerodel er a Meyuns
14	Kemur dock	Kerodel er a Meyuns
15	Ngerilang	Kerodel er a Meyuns
16	Desomel	Kerodel er a Meyuns
17	Ngeriuch	Kerodel er a Ngerkebesang
18	Ii er a Rasech	Kerodel er a Ngerkebesang
19	Itab	Kerodel er a Ngerkebesang
20	Tochel a Kus	Kerodel er a Kosiil, Medalaii
21	Uchul a Kelau	Kerodel er a Kosiil
22	Uchul a Ngas dock	Kerodel er a Kosiil
23	Ngeremesekiu dock	Kerodel er a Ngerbeched
24	Ngetkedam dock	Kerodel er a Ngerbeched
25	Bkul a Tiull cape	Bkul a beluu er a Ngerbeched
26	Oitab	Kerodel er a Ngerkesoal
27	Iberor	Kerodel er a Ngerkesoal
28	Ngerngiil	Kerodel er a Ngerkesoal
29	Ngerkesoal dock	Kerodel er a Ngerkesoal

30	Kuat, Ngerkesoaol	Kerodel er a Ngerkesoaol
31	Bungaruau cape	Bkul a beluu er a Ngermid
32	Itabchemingel, Ngermid dock	Kerodel er a Ngermid
33	Mechang, Ngermid dock	Kerodel er a Ngermid
34	Bibiroi, Ngermid dock	Kerodel er a Ngermid
35	Ngertkumel	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
36	Ngerumetochel	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
37	Tochel a Oeang	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
38	Bkul a Ngchus	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
39	Euatel	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
40	Mechederngetebai	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
41	Ngultechitechuld	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
42	Bkul a Sechesengel	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
43	Bkul a Chesemiich	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
44	Bkul a Ngis	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
45	Metkerel a Kerekur	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
46	Kerdelel a Metukerchoas	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
47	Kltacheltebechel	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
48	Bkul a Ngebedangel	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
49	Chelechol er a Ngebedangel	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
50	Kemur Beab cape	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
51	Chelechol er a Chesemiich	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
52	Bkul Omekerall	Bkul a beluu chelebacheb er a dimes er a Oreor
53	Uchul a Rriu	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
54	Itungelbai	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
55	Taoch er a Ngermengelil	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
56	Taoch er a Iroro	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor
57	Taoch er a Chemang	Kerodel er a chelebacheb er a dimes er a Oreor

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Ngerchebal is.	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
2	Babelocheang	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
3	Reberaber is.	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
4	Ngetmeduch is.	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
5	Ngerkebuit is.	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
6	Mud	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
7	Ngermereues	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
8	Ullemetamel is.	Chelebacheb er a ngebard er a Oreor
9	Itelblong is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
10	Uchelbeluu Sunken Village	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
11	Derromel is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
12	Ngerur is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor

13	Ngeremekediu is. of Ngerkebesang	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
14	Ngerdis	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
15	li er a Balang (Tbekuu el li)	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
16	Ngemouangel is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
17	Ucheliungs	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
18	Ulebsechel is.:	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
19	li er a Tmilkolk	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
20	Tmilkolk	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
21	Ngariou el lulk	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
22	Metuk er a Kerekur	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
23	Ngeseksau	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
24	Techiebakl	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
25	Ngerchidel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
26	Omesebasech	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
27	Dudek	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
28	Urur	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
29	Klou el Beluu	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
30	Ngerengchol	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
31	Emel Betikel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
32	Ngidech	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
33	Bekngiuk	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
34	Ulebsechel (West)	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
35	Bkul a Osechad	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
36	Risong	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
37	Smis Rechuld	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
38	Bkul a Bibech	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
39	Tochel a Kus	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
40	Uchul a Kelau bay	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
41	Ngerchol:	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
42	li Temekai	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
43	Chandelier cave	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
44	Bkul Ongelibel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
45	Ngkur is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
46	Kai is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
47	Chelechol er a Kisakes	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
48	li er a Ikelau	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
49	luong	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
50	Bai er a lecheluu	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
51	Mengederaol	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
52	Bai	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
53	liklbai	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
54	Metukerikull	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
55	Klou el Mariar	Chelebachheb er a dimes er a Oreor

56	Mariar	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
57	Kekerei el Mariar	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
58	Ngulos	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
59	Chelechol er a Ngebusech	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
60	Nkertachuel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
61	Ngerbechel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
62	Klou el Bereu	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
63	Kekerei el Bereu	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
64	Omodes is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
65	Omedokel is. with cave	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
66	Ngkesill	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
67	Ollechelchol	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
68	Chelechol er a Remiang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
69	Chelechol er a Sias	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
70	Ngedongel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
71	Kital Rirs is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
72	Beab is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
73	Oumad el Chesuch is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
74	Techerdui is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
75	Kekerei el Moi is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
76	Moir is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
77	Ouuid is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
78	Telutk a Rengui is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
79	Deluis is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
80	Beduliaes is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
81	Lukel a Beab is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
82	Uet er a Rebotel is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
83	Ngchus is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
84	Ngeanges is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
85	Ngermeaus is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
86	Bkul a Ngerkebas	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
87	Chelechol er a Ngeruau	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
88	Oiyars	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
89	Chelechol er a Such	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
90	Metkerel a Chudel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
91	Ongeim el Tketau (Jellyfish Lake)	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
92	Lisel a Leok	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
93	Ngeroblobang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
94	Ngebusech	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
95	Cheball Bad	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
96	Ngerchong is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
97	Euidelchol (inoki is.)	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
98	Ngelsibel is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor

99	Kerkur is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
100	Mecherechar is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
101	li el Kim	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
102	Rois er a li el Kim	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
103	Metukerchoas	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
104	Imochocheou is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
105	Ngebedangel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
106	li er a Emesiochel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
107	Ngchas	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
108	li el Denget	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
109	Ngultechitechuld	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
110	Ngelsibel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
111	Telukesiaes	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
112	Medal a lechad	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
113	Kuabeserrai	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
114	Ngesebab	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
115	Rois Ngesebab	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
116	Olmetungel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
117	Bkul a Ngermaml	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
118	Ngerchong	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
119	Ulong is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
120	Bkul Sechuul	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
121	Chelechol er a Biduul	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
122	Ngeuis	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
123	Bkul a Techedoched	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
124	Chelechol er a Ulong	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
125	Ngeruleomel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
126	Metkerel a Ngeruleomel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
127	Ulong is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
128	Bkul Sechuul	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
129	Bad el Milong is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
130	Kemokem is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
131	Kmekumer is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
132	Ngkael is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
133	Melutkerkeuid is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
134	Desomel is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
135	Belual a Kelat is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
136	Ngis is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
137	Bub is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
138	Fairyland (Dmasech is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
139	Lilblau is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
140	Ngemel is.	Chelebachheb er a dimes er a Oreor
141	Bailechesengel	Chelebachheb er a dimes er a Oreor

142	Bkul a Otuut	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
143	Ngermatetoech is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
144	Ngesomel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
145	li er a luuch	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
146	Chelechol er a Omekang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
147	Oilouch is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
148	Bab el Omekang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
149	Eou el Omekang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
150	Ksobel is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
151	Bad er a Milotk	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
152	Ongiul	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
153	Oruadel	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
154	Ksobel is.	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
155	Rois Sulngang	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
156	Bkul a Obechad	Chelebacheb er a dimes er a Oreor
157	Rois er a Uchererak	Chelebacheb er a dimes er a Oreor

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Dngerulasubed	Kereker er a diluches-ngebard er a Oreor
2	Ngerdiluches	Kereker er a dimes er a Oreor
3	Mutmelachel	Kereker er a dimes er a Oreor
4	Mutkebesang	Kereker er a dimes er a Oreor
5	Ngertachebeab	Kereker er a dimes er a Oreor
6	Ngcheludel Kedeu	Kereker er a dimes er a Oreor
7	Ngermetang	Kereker er a dimes er a Oreor
8	Ollealchad	Kereker er a dimes er a Oreor
9	Omuchel	Kereker er a dimes er a Oreor
10	Toachel Mid/Ngermechiuch	Kereker er a dimes er a Oreor
11	Ordachel	Kereker er a dimes er a Oreor
12	Bitalocheang reef	Kereker er a dimes er a Oreor
13	Beluulukes/ Eoulukes	Kereker er a dimes er a Oreor
14	Techeraech	Kereker er a dimes er a Oreor
15	Muteremdiu (short drop off)	Kereker er a dimes er a Oreor
16	Kosiil Bay	Kereker er a dimes er a Oreor
17	Toachel er a Llebuchel	Kereker er a dimes er a Oreor
18	Ngetibad	Kereker er a dimes er a Oreor
19	Ngellang channel	Kereker er a dimes er a Oreor
20	Utoi uet (marine lake)	Kereker er a dimes er a Oreor
21	Toirius	Kereker er a dimes er a Oreor
22	Meduu	Kereker er a dimes er a Oreor
23	Ngertechiil	Kereker er a dimes er a Oreor
24	Ngedesaker	Kereker er a dimes er a Oreor

25	Buk ra Irong	Kereker er a dimes er a Oreor
26	Toi er a Ngerchelngael	Kereker er a dimes er a Oreor
27	Ngerchelngael, Ngetelkou	Kereker er a dimes er a Oreor
28	Toachel er a Lebuchel	Kereker er a dimes er a Oreor
29	Olik er a Remdiu	Kereker er a dimes er a Oreor
30	Ii er a Olmedemerach	Kereker er a dimes er a Oreor
31	Tab er a Remeliik	Kereker er a dimes er a Oreor
32	Rengaulkit	Kereker er a dimes er a Oreor
33	Malakal:	Kereker er a dimes er a Oreor
34	Cheluitesobel	Kereker er a dimes er a Oreor
35	Ngibkall (sumor)	Kereker er a dimes er a Oreor
36	Okeuidelchitel	Kereker er a dimes er a Oreor
37	Malakal Port	Kereker er a dimes er a Oreor
38	Rebai Melachel	Kereker er a dimes er a Oreor
39	Toi Kebesang	Kereker er a dimes er a Oreor
40	Beduliaes	Kereker er a dimes er a Oreor
41	Diongel channel	Kereker er a dimes er a Oreor
42	Ngederrak conservation area	Kereker er a dimes er a Oreor
43	Toachel er a Ngel	Kereker er a dimes er a Oreor
44	Marine lake	Kereker er a dimes er a Oreor
45	Toachel er a Kesebekuu	Kereker er a dimes er a Oreor
46	Light house	Kereker er a dimes er a Oreor
47	Toi er a Chosm	Kereker er a dimes er a Oreor
48	Uet er a Mekeald	Kereker er a dimes er a Oreor
49	Ongelungel	Kereker er a dimes er a Oreor
50	Mekeald Bay	Kereker er a dimes er a Oreor
51	Taberrakl reef	Kereker er a dimes er a Oreor
52	Tab Kukau cape in Ngeremdiu cave	Kereker er a dimes er a Oreor
53	Ii er a Taberrakl	Kereker er a dimes er a Oreor
54	White face reef	Kereker er a dimes er a Oreor
55	Rael Dil reef	Kereker er a dimes er a Oreor
56	Skogi	Kereker er a dimes er a Oreor
57	Uet er a Bambuu	Kereker er a dimes er a Oreor
58	Oimaderruul	Kereker er a dimes er a Oreor
59	Mtalucheang reef	Kereker er a dimes er a Oreor
60	Ongeuiklubb	Kereker er a dimes er a Oreor
61	Toi Tengetermebeb	Kereker er a dimes er a Oreor
62	Toi er a Omedokel	Kereker er a dimes er a Oreor
63	Ngerusisech	Kereker er a dimes er a Oreor
64	Klou el Taoch	Kereker er a dimes er a Oreor
65	Kekerei el Taoch	Kereker er a dimes er a Oreor
66	Milky Way	Kereker er a dimes er a Oreor
67	Mototoi channel	Kereker er a dimes er a Oreor

68	Demul Eou reef	Kereker er a dimes er a Oreor
69	Kabes reef	Kereker er a dimes er a Oreor
70	Chudel	Kereker er a dimes er a Oreor
71	Matkerumes reef	Kereker er a dimes er a Oreor
72	Beluucheuar reef	Kereker er a dimes er a Oreor
73	Mesikm reef	Kereker er a dimes er a Oreor
74	Rebotel	Kereker er a dimes er a Oreor
75	Ngermedai	Kereker er a dimes er a Oreor
76	Chesuuch	Kereker er a dimes er a Oreor
77	Taoch	Kereker er a dimes er a Oreor
78	Dngerulasubed reef	Kereker er a dimes er a Oreor
79	Ngebedel	Kereker er a dimes er a Oreor
80	Toi er a Kerus	Kereker er a dimes er a Oreor
81	Uet er a Ongael	Kereker er a dimes er a Oreor
82	li er a Ongebittel el Klemat	Kereker er a dimes er a Oreor
83	Ongael	Kereker er a dimes er a Oreor
84	Olkeriil	Kereker er a dimes er a Oreor
85	Delachelutaor	Kereker er a dimes er a Oreor
86	Ongetkatel	Kereker er a dimes er a Oreor
87	Toachel Belau	Kereker er a dimes er a Oreor
88	Toachel Eou	Kereker er a dimes er a Oreor
89	Toi er a Kebeas	Kereker er a dimes er a Oreor
90	li el Malk	Kereker er a dimes er a Oreor
91	Mesikm reef	Kereker er a dimes er a Oreor
92	Ucherrechucher reef	Kereker er a dimes er a Oreor
93	Metkerel a Ngis reef	Kereker er a dimes er a Oreor
94	Toi er a Chosm	Kereker er a dimes er a Oreor
95	Toi er a Ilutekill	Kereker er a dimes er a Oreor
96	Wonder Channel	Kereker er a dimes er a Oreor
97	Ngereklim	Kereker er a dimes er a Oreor
98	Rebotel	Kereker er a dimes er a Oreor
99	Ngebedel	Kereker er a dimes er a Oreor
100	Ngebudel	Kereker er a dimes er a Oreor
101	Buikmengai (Kekerei el Toi)	Kereker er a dimes er a Oreor
102	Uet er a Ngchas	Kereker er a dimes er a Oreor
103	Ngkisaol	Kereker er a dimes er a Oreor
104	Toachel er a Denges	Kereker er a dimes er a Oreor
105	Toi Klemedaol	Kereker er a dimes er a Oreor
106	Toi er a Redil	Kereker er a dimes er a Oreor
107	Ngerumekaol channel	Kereker er a dimes er a Oreor
108	Etmesenges	Kereker er a dimes er a Oreor
109	Uet er a Ruaoch	Kereker er a dimes er a Oreor
110	Ongingiang	Kereker er a dimes er a Oreor

111	Ebilruong	Kereker er a dimes er a Oreor
112	Toachel	Kereker er a dimes er a Oreor
113	Rebotel	Kereker er a dimes er a Oreor
114	Blue Holes reef	Kereker er a dimes er a Oreor
115	Blue Corner reef	Kereker er a dimes er a Oreor
116	Toi Reobs	Kereker er a dimes er a Oreor
117	Toi Ikelau	Kereker er a dimes er a Oreor
118	Mercherchedang	Kereker er a dimes er a Oreor
119	Ikulaol	Kereker er a dimes er a Oreor
120	Bkul a Ongumk	Kereker er a dimes er a Oreor
121	Dmasech	Kereker er a dimes er a Oreor
122	Ngermesulik	Kereker er a dimes er a Oreor
123	Toi Ruosech	Kereker er a dimes er a Oreor
124	Cheleu	Kereker er a dimes er a Oreor
125	New Drop Off	Kereker er a dimes er a Oreor
126	Toi er a Meduu	Kereker er a dimes er a Oreor
127	Big Drop Off	Kereker er a dimes er a Oreor
128	Sngelokl reef	Kereker er a dimes er a Oreor
129	Siaes corner	Kereker er a dimes er a Oreor
130	Btil Siaes reef	Kereker er a dimes er a Oreor
131	Siaes reef	Kereker er a dimes er a Oreor
132	Mutkebesang reef	Kereker er a dimes er a Oreor
133	Siaes Tunnels	Kereker er a dimes er a Oreor
134	Shark City	Kereker er a dimes er a Oreor
135	Mutiaur reef	Kereker er a dimes er a Oreor
136	Mobrak reef	Kereker er a dimes er a Oreor
137	Ngermechiuch	Kereker er a dimes er a Oreor
138	Rikesau	Kereker er a dimes er a Oreor
139	Mutkebesang channel	Kereker er a dimes er a Oreor
140	MetakIngeanges channel	Kereker er a dimes er a Oreor
141	Meketeklchol channel	Kereker er a dimes er a Oreor
142	Tmeloched reef	Kereker er a dimes er a Oreor
143	German Channel	Kereker er a dimes er a Oreor
144	Ulengiokel	Kereker er a dimes er a Oreor
145	Mesikm	Kereker er a dimes er a Oreor

A Peleliu ileakl el beluu, el ta er aika el tacher me a klolem el beluu er a Belau. Tia el beluu a ngar er a diluches er a delongel el a beluu er a Koror me a Angaur. Ngar er ngii a kleim el rengedel tia el beluu er a chelechang: Ngerdelolk, Ngesias, Ngerchol, Ngerkeiukl me a Bkul a Beluu/Teliu. Tia el beluu a ngar er a belsachel el mle klou el metemall er a taem er a Ongeru el Mekemad er a beluulechad. Se el taem e a rechad er a Siabal (Japanese Administration) e ngilukl a betok el delengchokl er tia el beluu el me er a Oreor me a babeldaob e tir a ousbech er ngii el ouchararo er a rechad er a Merikel (U.S. Militaries). Ng bekord el ngar er a teriuch el telael el chad er a Siabal a kiliei er a Peleliu el mengiis e omekedechor a omertelir me ng kmal klou a le ngildechii er a chelsel a beluu er a Peleliu. A bo le merek a Ongeru el mekemad e ng mlo mededaes tia el beluu me a betok el ibetel me a ngesechel a cherechar a miltemall. Me a delengchokl a mlengukl el me mesumech er a Klouklubed, el ngar er a mo bedul a diluches er tia el beluu.

A ngklel tia el beluu er a rechuodel a Odesangel el mlengai er a tekoi el omsangel. A cheldecheduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo a Odesangel a omsengelel a udoud er a Belau el rokir. Chelecha e a ngklel tia el beluu a Peleliu el uleholt er a uchetemel a llach er tir.

Tia el beluu er a Peleliu a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingselel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bkul Ngerbekall	Bkul a beluu er a ongos er a Elochel
2	Ongeuidel	Kerodel er a diluches er a Ngerchol
3	Imelchol landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk
4	Ngchemiangel landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk
5	Ngerikl landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk
6	Ngetengchau landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk
7	Bkul Omruchel	Bkul a beluu er a dimes er a Ngesias
8	Mechelbang	Kerodel er a ngebard er a Ngerchol
9	Debed	Kerodel er a diluches er a Ngerkeiukl
10	Taoch er a Lemau	Kerodel er a diluches er a Klouklubed
11	Taoch er a Ngebedangel	Kerodel er a diluches er a Ngerkeiukl
12	Taoch er a Desiu	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk
13	Taoch er a Cholou	Kerodel er a diluches er a Ngerchol
14	Taoch er a Ngebiis	Kerodel er a diluches er a Ngerchol
15	Oiaol channel	Kerodel er a iikrel a Ngedebus is.
16	Ngeluil	Kerodel er a iikrel a Ngedebus is.
17	Metekangel cape	Kerodel er a diluches er a Ngercheu is.
18	Madechol	Kerodel er a Ngercheu is.
19	Dnger re ngas	Kerodel er a diluches er a Klouklubed
20	Mosmurs	Kerodel er a Ngercheu is.
21	Turtle cove (Bad er a Miich)	Kerodel er a diluches er a Ngerchol
22	Bkulabeluu landing place	Kerodel er a Bkulabeluu
23	Ngebeanged landing place	Kerodel er a Ngebeanged
24	Debed landing place	Kerodel er a diluches er a Ngerkeiukl
25	Klouklubed landing place	Kerodel er a diluches er a Klouklubed
26	Bkul Meseaur	Bkul a beluu er a diluches er a klouklubed
27	Ngermongos landing place	Kerodel er a dimes er a Ngerdelolk

28	Bkul Oterukel cape	Bkul a beluu er a dimes er a Ngerdelolk
29	Irur cave, Omleblochel peak	Bkul a beluu er a dimes er a Ngerdelolk

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Belual a Smau is.	lungs er a diluches-sungos er a Ngerdelolk
2	Olngeuaol is.	lungs, delongeel a Belual a Smau me a Ngedebus
3	Ngedebus is.	lungs el ngar er a diluches er a Peleliu
4	Oimaderuul, Ngedebus is.	lungs er a delongeel a Ngedebus me a Peleliu
5	Ngkeuall is.	lungs el ngar er a ongos er a Peleliu
6	Ruriid is.	lungs el ngar er a medal a Ngerdelolk
7	Ngebad is.	lungs el ngar er a medal a Ngerdelolk
8	Ngesuall, Ngebad is.	lungs el ngar er a medal a Ngerdelolk
9	Ngerungor is.	lungs el ngar er a medal a Ngerdelolk
10	Ngermokat is.	lungs el ngar er a medal a Bkulabeluu/Teliu
11	Telkaki is.	lungs el ngar er a medal a Bkulabeluu/Teliu
12	Ngikur islet	lungs el ngar er a medal a Ngerchol/Klouklubed

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Tngebard	Siseball er a delongeel a Ngchemiangel me a Ngebad
2	Omidikill	Kereker el ngar er a medal a Ngesias
3	Ngidobii reef	Kereker el ngar er a iikrel a Ngedebus is.
4	Cheuuchel/Mekaeb passage	Kereker er a diluches-sungos er a Ngedebus is.

A Angaur a ileaki el beluu er a Belau el ngar er a dimes-ngebard er a ikrel a Peleliu. Tia el beluu a ua a beluu er a Peleliu el di chelechol. Ngar er ngii a kleua el rengedel tia el beluu er a chelechang (Ngerbelau, Ngermasech, Rois me a Ngebeanged).

A cheldechcheduch el mesaod er a uchelel a beluu er a Belau a kmo a Angaur a dimla beluu er a uchei er a ochallechutem er a babeldaob. A Uab el mle metongaki el chad a mla er tia el beluu e te durur me ng meuukel el me beluu er a Belau. Ng dirrek el ngar er ngii a omesuu el ochotii e oterkeklii tia el beluu el kmo ng meral chuodel e le ng ngar er ngii a manga (phosphate) er ngii, el le du el kmo ng dechil a meklou el suebek el charm el mechisois e mo chetemel tia el beluu. Me a taem er a lengar er tia a rechad er a Doiche (German Administration) e te milengiis a manga (phosphate) er tia el beluu me chelecha e ng sebeched el mes a olechotel a mla er ngii el ureor er tia el beluu.

A ngklel tia el beluu er a rechuodel a Edeaur, e le ng edei el Ngeaur. Ng mlengai er a uldekial a edei el rengedel tia el beluu el Ngermasech, Ngebeanged me a Ngerbelau.

Tia el beluu er a Angaur a ngar er ngii a kerodel, klubed, chang, me a bkul a beluu er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingasel, me a ngklel a kereker me a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL, KLUBED, CHANG ME A BKUL A BELUU

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Bkul a Melchalb cape	Bkul a beluu er a diluches-sungos er a Angaur
2	Uchul a Kerrekar/Meduu	Bkul a beluu er a diluches-ngebard er a Angaur
3	Bkul a Meungs	Bkul a beluu er a ngabard er a Angaur
4	Bkul a Ngatbechuul	Bkul a beluu er a ngebard er a Angaur
5	Ngerungeuikl	Bkul a beluu er a ngebard er a Angaur
6	Ngeriois landing place	Kerodel er a diluches-sungos er a Angaur
7	Olchelbelel a Ucherremasech	Kerodel er a diluches-sungos er a Angaur
8	Ngerdimes landing place	Kerodel er a diluches-sungos er a Angaur
9	Bkul a Las	Bkul a beluu er a dimes-sungos er a Angaur
10	Tungall Belau	Bkul a beluu er a ngebard er a Angaur
11	Bkul a Medorm	Bkul a beluu er a ongos er a Angaur
12	Ngedloch landing place	Kerodel er a ngebard er a Angaur
13	Ngermudall landing place	Kerodel er a ngebard er a Angaur
14	Bkul a Usas	Bkul a beluu er a ngebard er a Angaur
15	Ngetechab	Bkul a beluu er a ngebard er a Angaur
16	Techedecheduch/Taoch	Kerodel er a ngebard er a Angaur
17	Delutaoch	Kerodel er a ngebard er a Angaur
18	Ngeruchei landing place	Kerodel er a ngebard er a Angaur
19	Bkul a Ngeluul	Bkul a beluu er a diluches-ngebard er a Angaur
20	Ngemersau landing place	Kerodel er a diluches er a Angaur
21	Ngatutk	Kerodel er a diluches er a Angaur
22	Ngeruchei	Kerodel er a ngebard er a Angaur
23	Lukes	Kerodel er a diluches-sungos er a Angaur

B. IUNGS ME A CHELEBACHEB

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Rois Buked	lungs el ngar er a ongos er a Angaur

C. SISEBALL ME A KEREKER

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Chelemoll er a Ngeriois	Kereker el ngar er a ngabard er a Angaur
2	Chelmoll er a Ngerdimes	Kereker el ngar er a ngabard er a Angaur
3	Chelmoll er a Medalarang	Kereker el ngar er a ngabard er a Angaur
4	Klubed er Ngetchab	Kereker el ngar er a ngabard er a Angaur
5	Chelmoll er a Ngeruchei	Kereker el ngar er a ngabard er a Angaur
6	Cheleched er a Ngemersau	Kereker el ngar er a diluches er a Angaur
7	Cheleched er a Bkul a Melchalb	Kereker el ngar er a diluches-sungos er a Angaur
8	Cheleched er a Orakichei	Kereker el ngar er a diluches er a Angaur
9	Uet er a Rubak	Kereker el ngar er a diluches er a Angaur
10	Olimtemut	Kereker el ngar er a diluches er a Angaur
	Mekaeb	Siseball er a delongelet a Peleliu me a Angaur

A beluu er a Sonsorol a ileakl el iungs el ngar er a mo bedul a dimes-ngebard er a beluu er a Belau. Tia el beluu a bekord el ede el dart el kilometer (300 km) a cherridel er a ikrel a Angaur. Tia el beluu a uldekial a kleua el mekekere el iungs el mo dmak e okedongall el kmo Sonsorol state: Sonsorol, Fana, Pulo Anna me a Merir.

A klungel a iungs er a Sonsorol a bekord el 1.80 kilometers e a tengel. Tia el beluu a di obereberek el diak a mekididai el rois er ngii. Ng dirrek el mla er ngii a klou el delengchokl me a omengiis el manga (phosphate) er ngii.

A iungs er a Fana a kot el kmeed el mo er a Sonsorol, el bekord el 2.06 kilometers er a mo bedul a diluches, me a rechad er aika el beluu a blechoel el kaiuedingel el ngar er a mekekerei el mla er a daob el lomekedo el kmo *nipatat*. A klungel tia el beluu er a Fana a bekord el .81 kilometers e a tengel a .60 kilometers.

A iungs er a Pulo Anna a bekord el 60 kilometers a cherridel el me er a iungs er a Sonsorol. A klungel tia el iungs a bekord el .74 kilometer e a tengel a .48 kilometers. Tia el iungs a dirrek el obereberek e ngar er ngii a teblo el mekekerei el bukl er ngii. A delengchokl er tia el beluu a ngar er a mo bedul a ngebard er a belngel tia el beluu.

A iungs er a Merir a bekord el 113 kilometers a cherridel el me er a Sonsorol. A klungel tia el beluu a bekord el 2.01 kilometers e a tengel a .59 kilometers. Tia el beluu a dirrek el obereberk el chelechol e ngar er ngii a kekerei el bukl er a belngel a beluu el blil a delengchokl.

Ng diak a dmolech el omesuub el mla mekedmokl el kirel a beluu er a Sonsorol. A remengedecheduch a cheldechedechal aika el beluu a kmo a rechad er a Sonsorol a mla er a mekekere el iungs er a Beluulechab (Fais) e me motechakl er a derta er aika el iungs er a Sonsorol. Chelecha e ng betok er a rechad er aika el iungs a kiei er a Oreor (Echang), el ureor me a skuul a uchul.

Tia el beluu er a Sonsorol a ngar er ngii a kerodel er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingse, me a ngklel a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechudel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (klokkel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Niyeri Malemaho	Kerodel er a dimes-sungos er a Sonsorol
2	Buloh	Kerodel er a ongos er a Sonsorol
3	Diyaribau	Kerodel er a diluches er a Sonsorol
4	Matariota	Kerodel er a diluches-sungos er a PuloAnna
5	Mataridelemet	Kerodel er a diluches er a Sonsorol
6	Peisis	Kerodel er a dimes-sungos er a PuloAnna
7	Piyeriwor	Kerodel er a diluches er a Sonsorol
8	Radaho	Kerodel er a ongos er a PuloAnna
9	Periyao	Kerodel er a dimes er a PuloAnna

B. IUNGS

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Fana	Iungs el ngar er a diluches er a Sonsorol
2	Pulo Anna	Iungs el ngar er a dimes-ngebard er a Sonsorol
3	Merir	Iungs el ngar er a dimes er a Sonsorol

C. SISEBALL

No.	NGAKL (rechudel/chelechang)	OMESODEL
1	Nipatat (between)	Siseball er a delongelel a Sonsorol me a Fana is.

A beluu er a Hatohebei a kot el ullebongel er a beluu er a Belau el ngar er a dimes-ngebard er a bita er a Sonsorol state. Tia el beluu er a Hatohebei a uldekial a teblo el mekekere el iungs el Hatohebei me a Helen Reef. Tia el iungs er a Hatohebei a bekord el 540.73 kilometers a cherid el me er a Angaur, e a iungs er a Helen Reef 76.34 kilometers er a mo bedul a ongos er a Hatohebei. A klungel a beluu er a Hatohebei a bekord el 1.38 kilometers e a tengel a .82 kilometers. Tia el beluu a dirrek el chelechol e obereberek, e ngar er ngii eutelel (popoh), el lurrul a rechad er tia el beluu el melenget a daob el me ngmasech er a beluu me a mo er a mesei.

A iungs er a Helen Reef a bekord el 31.38 square kilometers a klungel. Tia el beluu a ldu ng mendedengodech a klungel me a teletelel el ultuil er a berius me a eolt. Me ng diak a delengchokl er ngii e ng di chimo el mengkar. .

Ng diak a dmolech el omesuib el mla mekedmokl el kirel a beluu er a Hatohebei. A remengedecheduch a cheldechedechal aika el beluu a kmo a rechad er a aika el iungs a mla er a mekekere el beluu er a Beluulechab (Fais) me a Chuuk e motechakl el mei er a Hatohebei. Chelecha e ng betok er a rechad er a Hatohebei a kiei er a Oreor (Echang), el ureor me a skuul a uchul.

Tia el beluu er a Hatohebei a ngar er ngii a kerodel er ngii. Ng dirrek el ngar er ngii a ingseel, me a ngklel a siseball el mo er ngii el beluu. Ng dirrek el kmal betok a mekreos el klalo er a rechuodel el ngar er a chelsel tia el beluu el diak de betik er a bebil er a beluu er a Belau, el sebechel el ocholt a uchelel a delengchokl (kloklel a blai, kebliil, me a beluu) me a dirrek el omerael el mo me a mei er tia el beluu.

A. KERODEL

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Siarebau	Kie er ngii a rubak el mendedmokl er a daob
2	Feniro	Kie er ngii a rubak el mendedmokl er a daob
3	Fenikos	Kie er ngii a rubak el oba a eolt
4	Ferehuheh	Kie er ngii a Heimong el kot el rubak

B. IUNGS

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Helen Reef	Iungs el ngar er a diluches er a Hatohebei

C. SISEBALL

No.	NGAKL (rechuodel/chelechang)	OMESODEL
1	Patses	Siseball el ngar er a medal a Hatohebei

REFERENCES

Palau Society of Historians, Rechuodel Volume 1 and 2

Bureau of Arts and Culture Reports

Inventory of Cultural and Historical Sites and Oral History Collections

Peleliu State (1992)

Airai and Melekeok States (1997)

Ngaremlengui and Aimeliik State (1998)

Kayangel and Ngarchelong States (1999)

Ngaraard State (2000)

Ngiwal and Ngchesar States (2001)

Ngardmau State (2002)

Sonsorol and Hatohobei States (2003)

Ngatpang State (2005)

Kramer, Augustin

Ergebnisse der Sudsee-Expedition 1908-1910

Vol 3, part, vol.2